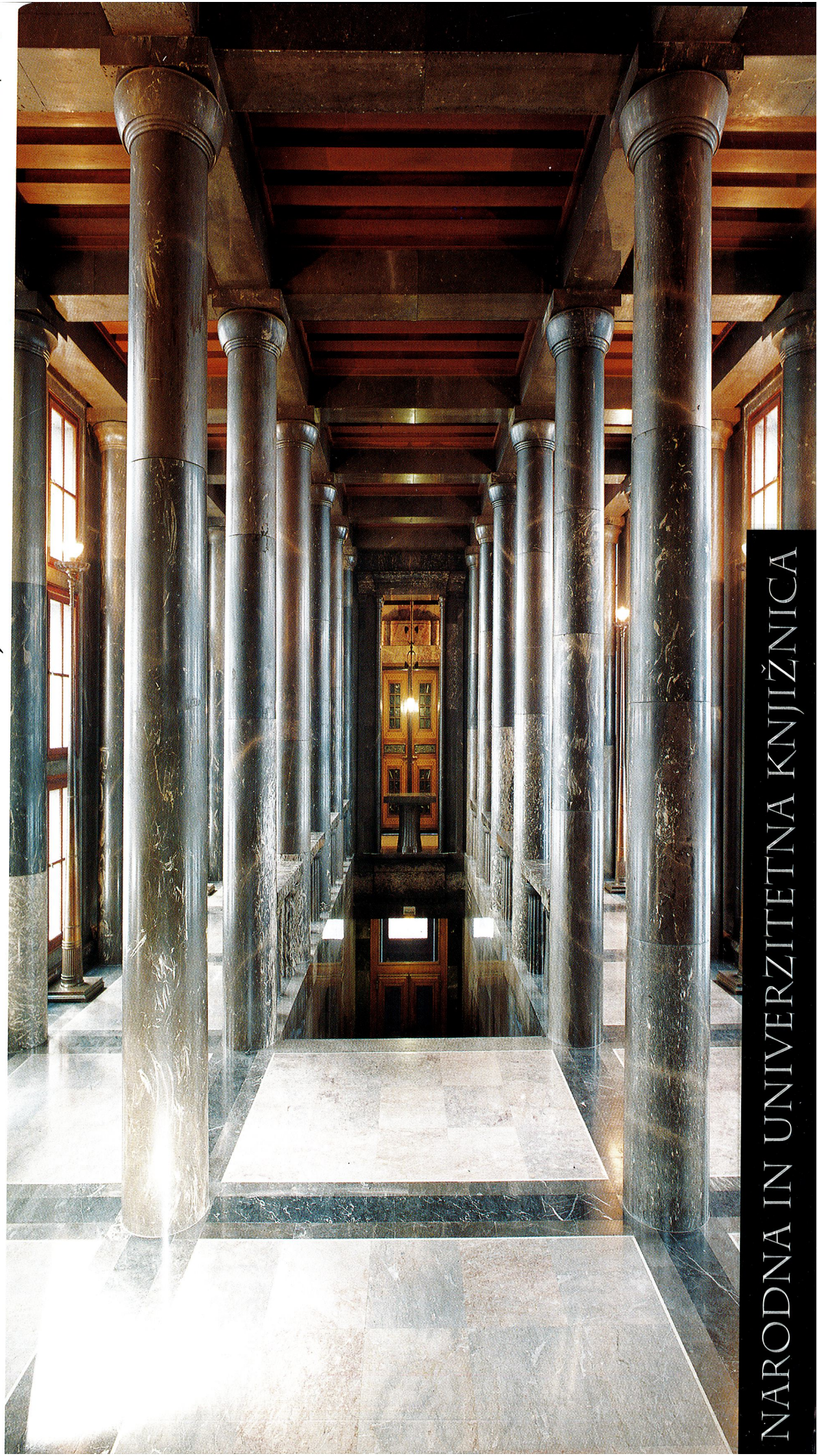

LJUBLJANA

3/4

KNJIŽNIČARŠKE NOVICE

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

KNJIŽNIČARSKE NOVICE

marec - april 2001

Knjižničarske novice 11(2001)3-4
ISSN 0353-9237

Izdala in založila: *Narodna in univerzitetna knjižnica*
Turjaška 1
1000 Ljubljana
telefon (061) 2001 176, 2001 110
<http://www.nuk.uni-lj.si/>

Za knjižnico: *mag. Lenart Šetinc*

Odgovorna urednica: *Vilenka Jakac-Bizjak*

Glavna urednica: *Jelka Kastelic*

Uredniški odbor: *dr. Melita Ambrožič, dr. Silva Novljan, dr. Maja Žumer*

Naslovnico oblikoval: *Aleksij Kobal*

Fotografija na naslovnici: *Goran Bertok*

Naklada: 660 izvodov. Letna naročnina; naročila in odpovedi pošiljajte pisno na naslov uredništva. Prejetih tekstov ne lektoriramo in ne honoriramo. Razmnoževanje ni dovoljeno.

Naslov uredništva: NUK, Informacijski center za bibliotekarstvo, za "Knjižničarske novice", Turjaška 1, 1000 Ljubljana. Prispevke lahko pošiljate tudi na disketah ali po elektronski pošti: jelka.kastelic@nuk.uni-lj.si.

IZOBRAŽEVANJE

PRIZNANJA KVALIFIKACIJ BIBLIOTEKARSKE STROKE

Komisija kvalifikacij bibliotekarske stroke je na svoji seji dne 18. 12. 2000 podelila strokovne bibliotekarske nazive naslednjim knjižničnim delavcem:

- **Evi Kodrič-Dačić**, delavki Narodne in univerzitetne knjižnice, strokovni naziv *višji bibliotekar specialist*
- **Bredi Pajsar**, delavki Biblioteke SAZU, strokovni naziv *višji bibliotekar*
- **Renati Stella-Čop**, delavki Fakultete za arhitekturo, strokovni naziv *višji bibliotekar*
- **Tatjani Martinčič**, delavki Knjižnice Bežigrad, strokovni naziv *višji bibliotekar*
- **Martini Rozman Salobir**, delavki Osrednje knjižnice Celje, strokovni naziv *višji bibliotekar*
- **Tatjani Gornik-Baraga**, delavki Knjižnice Bena Zupančiča, strokovni naziv *višji knjižničarski referent*
- **Jelki Brvar**, delavki Osrednje knjižnice Celje, strokovni naziv *višji knjižničarski referent*
- **Milovanu Honsiću**, delavcu Narodne in univerzitetne knjižnice, strokovni naziv *višji knjižničarski referent*
- **Dragici Mustać**, delavki Osrednje knjižnice Celje, strokovni naziv *višji knjižničarski referent*
- **Heleni Bezjak**, delavki Osrednje knjižnice Celje, strokovni naziv *višji knjižničarski referent*

- **Andreji Žerjav**, delavki Osrednje knjižnice Celje, strokovni naziv *knjižničarski referent*
- **Mariji Čeh**, delavki Knjižnice Bežigrad, strokovni naziv *knjižničarski referent*

Komisija kvalifikacij bibliotekarske stroke je na svoji seji dne 13. 3. 2001 podelila strokovne bibliotekarske nazive naslednjim knjižničnim delavcem:

- **Ani Juvančič-Mehle**, delavki knjižnice Oddelka za primerjalno jezikoslovje in splošno jezikoslovje in orientalistiko, strokovni naziv *bibliotekar specialist*
- **Mariji Samec**, delavki Knjižnice Grosuplje, *višji bibliotekar*
- **Marijanu Rupertu**, delavcu Narodne in univerzitetne knjižnice, *višji bibliotekar*
- **Suzani Szabó Pahič**, delavki Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota, *višji bibliotekar*
- **Teji Bemkoč**, delavki Knjižnice Brežice, *višji bibliotekar*
- **Jasni Nuskern**, delavki Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota, *višji knjižničarski referent*
- **Mariji Vučetič**, delavki Kulturno rekreacijskega centra Hrastnik, *višji knjižničarski referent*
- **Eriki Kuhelj**, delavki Knjižnice Grosuplje, *knjižničarski referent*
- **Branki Leben**, delavki Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani, *knjižničarski referent*
- **Božidari Strmljan**, delavki Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani, *knjižničarski referent*

Vsem kolegom iskreno čestitamo!

SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNE KNJIŽNICE

NOVA KNJIŽNICA V KOČEVJU

Knjižnice se od svojega nastanka naprej spreminjajo, razvijajo in prilagajajo okolju. Še posebej je potrebno spreminjanje in prilagajanje življenja sodobni tehnologiji in življenjskim trendom v novem tisočletju. Tako spremembo je doživela v letu 2000 naša knjižnica.

Po šestih selitvah je bila Knjižnica Kočevje v novembru 2000 preseljena v nove prostore, ki ustrezajo vsem standardom in normativom za uspešno delovanje sodobne knjižnice.

Knjižnica je z novimi prostori dobila petkrat več funkcionalnega prostora ($210 \text{ m}^2 \Rightarrow 1100 \text{ m}^2$) in se dokončno poslovila od nečastnega predzadnjega mesta v Sloveniji glede pokritja prostorskih normativov.

Zavedamo se, da samo novi prostori niso pogoj za uspešno delo knjižnice. Knjižnica mora še naprej slediti potrebam uporabnikov, saj ugotavljamo, da je poleg izposoje gradiva poraslo povpraševanje po najrazličnejših informacijah. Tako smo v novih prostorih načrtovali razvoj novih oblik dela in upoštevali potrebe posameznih ciljnih skupin. S pomočjo kvalitativnih in kvantitativnih metod, si bomo prizadevali stalno spremljanje, dopolnjevanje in spreminjanje že obstoječih dejavnosti.

Celoten fond knjižnice je preseljen, po potrebi dodatno obdelan in opremljen ter postavljen v prosti pristop (prej je bil del fonda v dveh

skladiščih in v kartonskih škatlah). Zaradi številnih kraj smo uvedli tudi 3M zaščito.

Novi prostori so velika pridobitev, saj zadnja preselitev ne pomeni le dodaten prostor in police za knjige, ampak tudi nove možnosti za delo. Končno je lahko prišlo do razširitve dejavnosti, saj ima nova knjižnica poleg oddelka za odrasle in mladino še:

- ločeni čitalnici za mladino in odrasle, čitalnica za odrasle nam služi tudi kot prostor za prireditve, predstavitve in okrogle mize,
- prostor za predšolske otroke za igro, poslušanje pravljic, izposajo igrač,
- medioteko z več gradiva na sodobnih medijih,
- študijsko sobo in malo galerijo, kjer se menjavajo razstave slik.

Poleg kulturne in razvedrilne funkcije knjižnice, bomo okrepili tudi izobraževalno in informacijsko, saj statistični podatki o izposoji strokovne literature že kažejo na to, da ima knjižnica izobraževalno funkcijo pred razvedrilno. Prav zaradi slednjega smo se v knjižnici odločili in podpisali pogodbo o sodelovanju z večjimi partnerji (med Zavodom RS za zaposlovanje, Občino Kočevje, Razvojnim centrom Pokolpje, Skladom dela Dolenjske, Območno enoto obrtne zbornice Kočevje, družbo Najk) in formirali Center za informacije in poklicno svetovanje. CIPS informativno mesto se nahaja v naši knjižnici. Tu so na voljo informacije v zvezi s šolanjem in iskanjem zaposlitve. Ker je nezaposlenost v Kočevju visoka, so take informacije zelo zaželenne.

Da pa dejavnost knjižnic nikakor ni "kulturni krožek", ki lahko čaka boljše finančne čase, dokazuje tudi

anketa Kočevcev v lokalnem časopisu Kočevski kam št. 3/2001, kjer je 64% naključno anketiranim v mestu najbolj všeč nova knjižnica.

Knjižnica je odprta od 19. januarja 2001 in ima neverjeten odziv pri naših obiskovalcih in tudi pri ostalih občanih. Od kar je odprta imamo 376 novih vpisov, v letu 2000 smo jih imeli 323 v celem letu.

Kljub velikemu obisku knjižnice si bomo v prihodnje prizadevali, da preko obstoječih lokalnih medijev občanom približamo našo dejavnost. Opažamo, da vsi uporabniki, pa tudi občani nasploh niso seznanjeni z vsemi storitvami knjižnice.

Tako kakor prostorski, pa se bo moral kmalu rešiti tudi kadrovski problem, saj lahko le zadosten in izobražen kader sledi spremembam in razvoju bibliotekarske stroke in dejavnosti. Na ta problem je opozoril tudi Janko Germadnik v prispevku Okrogla miza o položaju pokrajinskih knjižnic v Kranju v Knjižničarskih novicah 10/2000, kjer pravi da bi investicijskemu načrtu morali dodati tudi načrt finančnih pristojnosti in poslovanja objekta namreč kako pristojne prepričati, da nov objekt potrebuje tudi novo kadrovske in finančno konstrukcijo.

Pravijo, da človek po izpolnitvi velike želje čuti pobitost in praznino, to pri nas kočevskih knjižničarjih vsekakor ne drži, nasprotno ko se nam je po 16-ih letih izpolnila želja, Kočevje je dobilo novo knjižnico, smo polni veselja in želje po novem razvoju. Prepričani smo, da bo občina prisluhnila potrebam knjižnice tako kot do sedaj in jih tudi podprla, saj so odraz potreb občanov.

Cirila Pekica,
Knjižnica Kočevje

POSLANICA OB 2. APRILU, MEDNARODNEM DNEVU KNJIG ZA OTROKE 2001

Éva Janikovszky:

V KNJIGAH JE VSE

Kaj se skriva v knjigah? To vprašanje sem si zastavljala kot tri- ali štiriletna deklica, ko sem posedala na pručki v knjigarni moje babice in dedka. Moja babica je sedela pri blagajni, moja mama pa je za pultom čakala kupce. Za njo so bile police, ki so segale do stropa. Nanje je bila prislunjena velika lestev, ki je bila na vrhu zataknjena preko železne palice. Lestev se je dalo premikati levo in desno in na lestvi si lahko dosegel tudi tiste knjige, ki so bile v najvišji vrsti.

Ne mislite, da sem se dolgočasila! Ko je v knjigarno vstopil kupec, sem ugibala, ali bo povprašal po knjigi iz spodnjih ali zgornjih polic. Moja pametna, spretna mama je vedela za vsako knjigo, kje stoji. Če je bilo treba, je stopila na lestev in vzela knjigo z modrimi, rdečimi ali vijoličnimi platnicami. Na mamo sem bila zelo ponosna. Iz dneva v dan sem bila bolj radovedna, kaj je v knjigah. Tudi na spodnjih policah so bile modre, rdeče in vijoličaste knjige, polne majhnih črk, toda nobena ni imela lepih barvnih slik kot moje knjige.

Doma so vsi brali. Moja mama, moj oče in tudi babica in dedek. Opazovala sem jih, ko so brali: včasih so se smejali, včasih so bili resni, včasih so napeto obračali liste. Skušala sem ugotoviti, kaj se dogaja ko berejo. Zdelo se je, da ne slišijo, če sem jim kaj rekla – in ko so me končno zaznali, se je zdelo, kot bi se vrnili od nekje zelo daleč.

Zakaj me ne vzamejo s seboj? Kaj je v knjigah? Kakšna je ta skrivnost, ki je nočejo deliti z menoj?

Nato sem se naučila brati in spoznala, kaj se skriva v knjigah: ne le vile in škrti, princeze in zlobne čarovnice, ampak tudi ti in jaz, naša veselja, naše skrbi, naša upanja in naša žalost. Dobro in slabo, resnično in izmišljeno, narava in ves svet – vse to je v knjigah.

Odprite knjige! V njih spoznajte vse skrivnosti!

Za sponzorja mednarodnega dne knjig za otroke 2001 je bila izbrana madžarska sekcija IBBY (Mednarodna zveza za mladinsko književnost). Tako sta avtorici letošnje poslanice otrokom vsega sveta, pisateljica Éva Janikovszky in ilustratorica Krisztina Rényi.

Éva Janikovszky, pisateljica in urednica, se je rodila leta 1926 v Szegedu na Madžarskem. Na univerzi v Budimpešti je diplomirala iz psihologije, filozofije in sociologije. Od leta 1954 je bila urednica v največji madžarski založbi knjig za otroke in mladino, Móra Könyvkiadó. Od ustanovitve madžarske sekcije IBBY, leta 1978 do leta 1995, je bila predsednica sekcije. Objavila je okrog 30 knjig, od katerih je večina namenjena otrokom. Njene knjige so priljubljene tudi v drugih državah, saj so prevedene v več kot 30 drugih jezikov, v slovenščini je izšla njena knjiga *Din in Dan*, pri Mladinski knjigi leta 1969. Éva Janikovszky piše za časnike in časopise, veliko njenih del je uspešno prirejenih za lutkovni oder, gledališče in televizijo. Zaradi pisateljičinega razumevanje sveta, tako otroškega, kot odraslega, njene optimizma in iskrivega humora, radi berejo njene knjige bralci

vseh generacij. Za svoje delo je prejela številne domače in mednarodne nagrade.

Ilustratorica **Krisztina Rényi**, je bila rojena leta 1956 v Budimpešti, kjer je tudi končala študij na umetnostni akademiji. Ilustrirala je preko 50 knjig. Značilno za ilustratorico je, da uporablja različne tehnike, tudi tiskarske. Svoja dela razstavlja doma in v tujini, za svoje delo je prejela več nagrad, tudi mednarodnih.

Pripravila in prevedla

Tanja Pogačar,

KOŽ,

enota Pionirska knjižnica

10. OBLETNICA SKUPINE COBISS/SIK

Leta 1990 smo se slovenske splošne knjižnice 1. in 2. tipa začele vključevati v sistem vzajemne katalogizacije, ki je do danes zrasel v obsežen knjižnični informacijski sistem Cobiss z mnogimi segmenti, ki pokrivajo široko razvejano knjižnično poslovanje. Avtomatizacija poslovanja, komunikacijska povezanost, baze podatkov, informacijska pismenost, internet, terminali, računalniki, tiskalniki – vse to in še marsikaj drugega je postalo naš knjižnični vsakdan. Že v začetku leta 1991 smo predstavniki splošnih knjižnic iz Ljubljane (Oton Župančič, Bežigrad, Jože Mazovec, Šiška, Prežihov Voranc), Maribora, Ptuja, Murske Sobote, Celja, Kopra, Kranja, Nove Gorice, Raven, Novega Mesta in Tolmina ugotovili, da bomo skupne razvojne usmeritve in probleme pri uveljavljanju sistema Cobiss lažje reševali skupaj. Zato smo se začeli

sestajati vsakih nekaj mesecev v eni od slovenskih splošnih knjižnic, kjer smo pregledali trenutno stanje na področju uvajanja sistema Cobiss ter definirali skupne probleme in želje za določene spremembe in dopolnitve v posameznih segmentih vzajemne katalogizacije, izposoje, izpisov itd. Zahteve in želje po dopolnitvah in spremembah smo skupno naslovili na Institut informacijskih znanosti (IZUM), kjer so nas kmalu začeli upoštevati kot neformalno skupino, ki nastopa z izdelanimi in premišljenimi predlogi. Razvoj je šel dalje, tako da smo na skupnih srečanjih kasneje obravnavali tudi problematiko uvajanja interneta, komunikacijske povezave, uvajanje avtomatizacije na bibliobusih, segment finančnega poslovanja v sklopu vzajemne katalogizacije itd. itd. Skratka, obravnavali smo vse tisto, kar smo uvajali in uporabljali prav v vseh knjižnicah in tako s skupnimi močmi lažje rešili marsikakšen problem ali dosegli novost, kakor če bi to počela vsaka knjižnica posamezno.

V zadnjih desetih letih smo obiskali vse splošne knjižnice 1. in 2. tipa in se med seboj tudi dobro spoznali, tako da gre zdaj sodelovanje še lažje od rok. Letos mineva deset let od prvega srečanja v Ljubljani, zato smo se odločili, da to obletnico malo bolj slavnostno obeležimo.

Tokrat so nas prijazno sprejeli v Osrednji knjižnici Celje, kjer smo se zbrali vsi tisti, ki smo najbolj pogosto sodelovali na srečanjih te skupine. Povabili smo tudi tri predstavnike Izuma: Slavca Breznika, Slavka Šeroda in Dušana Hanžureja, ki so bili z nami prav od prvih dni, ko smo po pomoč, informacije in na tečaje hodili še na mariborsko Tehniško fakulteto.

V četrtek, 15. marca popoldan je Maja Medic iz knjižnice v Novem mestu predstavila **kroniko desetletnega dela**, nato pa smo vsak posamezno na kratko povzeli vse, kar smo v zadnjih desetih letih naredili v lastnih knjižnicah. **Pregled dela** je bil koristen, saj smo iz dela, ki smo ga opravili v preteklosti, kar hitro preskočili na prihodnost in naš nadaljnji razvoj. Tudi predstavniki Izuma so povedali, kako so v teh desetih letih videli nas in naše delo.

Po krajšem sprehodu skozi Celje smo se napotili v hotel Štorman, kjer smo imeli skupno večerjo in se nasmejali ob pogovorih v stilu "še pomnite tovariši".

Naslednji dan smo se usmerili v prihodnost in nadaljnje delo povezano z informacijsko tehnologijo. Najprej je naša gostiteljica Martina Rozman Salobir iz Osrednje knjižnice Celje predstavila problem **vzdrževanja računalniške opreme** (predvsem osebnih računalnikov in programov), ki je vse bolj pereč v naših knjižnicah. Prav vsi bi že potrebovali računalniškega strokovnjaka, ki ga imajo zaenkrat redno zaposlenega le v Knjižnici Otona Župančiča v Ljubljani. Drugi si pomagamo s pogodbenimi delavci ali občasno najemamo strokovnjake pri računalniških firmah. Definirali smo delovno področje in naloge tega delovnega mesta, ki je danes v splošnih knjižnicah že popolnoma upravičeno. Pomembno je, da se vsi tega zavedamo in znamo po posameznih knjižnicah pri naših financerjih to tudi ustrezno zagovarjati.

Nato je dr. Alenka Šauperl, predavateljica na oddelku za bibliotekarstvo na Filozofski fakulteti v Ljubljani (prej zaposlena v koprski splošni knjižnici) odprla vprašanja

interneta in elektronskih podatkovnih zbirk – kaj, kdaj, kako ponujati, ali zaračunavati, kakšne so tehnične možnosti itd. Razvila se je diskusija med predstavniki posameznih knjižnic. Zaključili smo z ugotovitvijo, da je potrebno k ponudbi podatkovnih zbirk (IUS INFO, GV IN, EBSCO HOST, ponudba določenih zbirk na CD-romih, itd.) v posameznih knjižnicah pristopiti organizirano, sicer nas zahteve oskrbovanja teh virov kmalu preobremenijo. Definirati je treba izhodišča, cilje, pripraviti načrt dela, finančno konstrukcijo, določiti kadre itd. Čeprav so elektronski viri raznovrstni, se večina splošnih knjižnic odloča za podobne. Zato je lahko koristno sodelovanje večjega števila knjižnic pri nakupu. Pasivno ponujanje virov pomeni, da bodo slabo izkoriščeni, aktivno rekla-miranje pa pomeni, da bodo uporabniki po njih spraševali. Zaradi tega morajo vsi knjižničarji vire obvladati, da lahko uporabnikom pomagajo pri iskanju informacij. Vprašanje je tudi ali naj uporabniki sami iščejo v viru ali pa je uporaba omejena le na knjižničarje. Trenutno nobena od knjižnic uporabe elektronskih virov ne zaračunava, običajno pa je zaračunavanje izpisov na papir.

Čeprav je pogovor tekel predvsem o elektronskih virih na CD, sem sodijo tudi prek interneta dostopni viri in spletne strani. Za marsikateri domoznanski oddelek je žgoče vprašanje katalogizacije spletnih strani in njihovega arhiviranja. Ker pa za zdaj ni nobene koordinirane državne pobude za tako delo, se še nobena od knjižnic take katalogizacije ni lotila. Videti pa je, da bomo kmalu tudi v splošnih knjižnicah pripravljali digitalne zbirke. Med prve primere sodi raven-ski biografski leksikon.

Barbara Kovář je nato nadaljevala s temo "**Novi uporabniški servisi v splošnih knjižnicah**". Gre za določene storitve, ki jih "po malem" že opravljamo, a jih večinoma še nismo definirali kot organizirane servise s samostojnim kadrom, financiranjem itd. Veliko je še popolnoma novih servisov, ki bi jih kot informacijsko središče lahko ponujali uporabnikom ali pa znotraj ustanove samim knjižničarjem.

- Sem sodi **ponudba različnih podatkovnih zbirk**, o čemer smo razpravljali že v prejšnji točki. Potem so tu odgovori na vprašanja, ki jih postavljajo ljudje preko elektronske pošte – "**Vprašaj knjižničarja**". Danes ima večina knjižnic že domačo stran, kjer je naveden elektronski naslov za vprašanja uporabnikov. Kdo bo v knjižnici tisti, ki bo ta vprašanja pregledoval, na kakšne vrste vprašanj bomo odgovarjali, kakšen bo odzivni čas, bomo ločevali splošna vprašanja od tematskih informacij, itd. itd.?
- **Knjige na internetu** – na domačih straneh se pojavljajo anotacije, priporočilni sezname itd. Ali bomo v to vključili tudi uporabnike, ki lahko npr. s pomočjo komuniciranja preko elektronske pošte ustvarjajo debatne interaktivne klube na določeno literarno temo. Kdo bo to usmerjal, spremljal itd.?
- **Izobraževanje uporabnikov** – npr. za iskanje po Opacu, internetu, različnih podatkovnih zbirkah. Potrebni so prostori, kader, primerna računalniška oprema, učilnica, organiziran pristop in kontinuiteta.
- **Prostovoljstvo** – kako in na kakšen način vključiti prostovoljce v delo v knjižnici? Kdo so potencialni prostovoljci?

- **Intranet** – zelo pomemben segment za informiranje in komuniciranje zaposlenih v knjižnici. Spet projekt, ki zahteva organiziran pristop, redno vzdrževanje in dopolnjevanje.

Veliko od zgoraj navedenega v marsikateri od knjižnic že opravljamo, nekje bolj, drugje manj organizirano. Vsekakor so to ponudbe, ki jih marsikje v tujini, v razvitih, kadrovsko številčnih in finančno zmogljivih javnih knjižnicah že ponujajo kot nekaj vsakdanjega. Tudi slovenske splošne knjižnice stopamo po tej poti in marsikaj od tega že ponujamo obiskovalcem, čeprav nas spremljajo večni problemi pomanjkanja kadra, prostorov in denarja.

Na koncu smo prav vsi ugotovili, da pravzaprav poznamo trende razvoja sodobnih javnih knjižnic in gremo v pravo smer. Skupaj pa smo se na srečanju spet marsikaj naučili drug od drugega in spoznavali posamezne pristope pri reševanju določenih problemov in uvajanju novih storitev.

Srečanje smo zaključili v petek, 16. marca ob 14. uri.

Barbara Kovář,
Mariborska knjižnica
Alenka Šauperl,
FF, Oddelek za bibliotekarstvo

KNJIGA JE NAJLEPŠA REČ,

pravi bolgarski pregovor. Knjižnice pa so tiste ustanove, ki knjige in drugo knjižnično gradivo zbirajo, obdelujejo, hranijo in izposojajo. Dejavnost splošnoizobraževalnih knjižnic, med katere spada tudi Matična knjižnica Izola, je namenjena predvsem vzgoji, izobraževanju in zadovoljevanju kulturnih potreb občanov. In kako smo zaposleni v MKI v preteklem letu izpolnjevali svoje poslanstvo?

Knjižnica je na 245,39m² prostora hranila 43.157 enot knjižničnega gradiva. V letu 2000 je bilo vpisanih 3.756 članov. Med temi člani je bilo 232 predšolskih otrok, kar 1.151 osnovnošolcev, 815 srednješolcev, 211 študentov in 947 zaposlenih. Ostali so bili nezaposleni, upokojenci, gospodinje, vojaki in tuji državljani. Poleg prebivalcev izolske občine knjižnico obiskuje še 284 prebivalcev Kopra z okolico in 170 prebivalcev piranske občine. Precej je tudi obiskovalcev iz ostalih slovenskih krajev. Zabeležili smo 63.982 obiskov. Med obiskovalci je bilo 65% odraslih in 35% otrok in mladine. Na dom in v čitalnico smo izposodili 126.566 enot knjižničnega gradiva. Največ smo izposodili neleposlovnih knjig. Leposlovne knjige bralci najraje berejo v slovenskem jeziku, zatem v italijanskem in angleškem. Na oddelku za otroke in mladino smo pripravili 26 ur pravljic z likovno delavnico, 7 mesečnih knjižnih ugank, ob tem pa številne priložnostne in tematske razstave. Izvedli smo 26 bibliopedagoških ur v okviru vrtca in šole na obisku. Sodelovali smo pri reševanju Slovenskega knjižnega kviza o Prežihovem Vrancu. Nagrajeni učenec se je skupaj s knjižničarko udeležil snemanja mladinske televizijske oddaje.

Organizirali smo tudi zbiranje glasov za Mojo najljubšo knjigo leta na področju Izole, Pirana in Kopra. Mlade bralce smo povabili na srečanje s pisateljico Janjo Vidmar. Vrata oddelka so otrokom odprta tudi med šolskimi počitnicami, ko si prav tako lahko izposojajo gradivo, se učijo, na voljo pa so jim tudi razne namizne družabne in didaktične igre. Na oddelku za odrasle bralce knjižničarke pripravljajo tematske bibliografije, popise člankov in knjig o aktualni problematiki, mesečne sezname novih knjig in razstave novih knjig. V MKI delujeta tudi regionalna Borza znanja in Središče za samostojno učenje, neprofitna projekta, ki sta namenjena spodbujanju neformalnih oblik učenja.

Namen knjižnice je tako predvsem skrb za pisno kulturno dediščino, posredovanje le te vsem uporabnikom pod enakimi pogoji in širjenje bralne kulture. Škoda, da v naši knjižnici na tako majhni površini polic ni mogoče postaviti tako, da bi bilo gradivo pregledno urejeno in lahko dostopno. Žal so zaradi pomanjkanja prostora predvsem uporabniki dodatno prikrajšani, saj nimajo čitalnice, kjer bi lahko v miru brali, se učili, pripravljali domače ali seminarske naloge ali se preprosto ob knjigi srečevali.

Špela Pahor,
Matična knjižnica Izola

VABLJENI V KNJIŽNO KLEPETALNICO (KK) BRALNE ZNAČKE

Knjižno klepetalnico razvijamo s pomočjo založbe Rokus na domači strani Bralne značke:

www.bralnaznacka.com

kjer so osnovne informacije o Bralni znački in to, kar je v tem trenutku najbolj zanimivega na področju promocije branja.

Namenjena je predvsem mladim bralcem in njihovim mentorjem in hkrati vsem, ki si želijo izmenjavati mnenja o knjigah, branju in bralni znački.

V knjižni klepetalnici so štirje forumi:

- *Mentor mentorju mentor,*
- *Ste že prebrali ...,*
- *Pisma sodelavcem in predsedniku Bralne značke,*
- *Pisma pisateljem.*

V njih lahko pošiljate svoja sporočila in preberete, kaj menijo drugi. Gre torej predvsem za izmenjavo informacij, mnenj, izkušenj in spodbud.

Poleg tega knjižna klepetalnica nudi možnost, da se pogovorimo "v živo". Pripravili smo eno uro poskusnega programa na teden, sicer pa lahko KK mladi bralci in njihovi mentorji uporabljate kadarkoli, ne da bi mi to vedeli oz. vodili (to šele bi bilo lahko tisto pravo!). Za srečanje v njej se lahko dogovorite npr. mladi bralci z dveh ali več OŠ, s pobrateno šolo v zamejstvu, ipd.

Menimo, da je knjižna klepetalnica vsekakor zanimiva tudi za (mladinske) knjižničarje. Pošiljajte svoja sporočila, spodbude ... vprašanja. Z mladimi bralci lahko v njej organizirate svojo prireditev "pogovor o knjigah" ali kaj podobnega.

Kako priti v KK:

- www.bralnaznacka.com
- Knjižna klepetalnica (temno modra knjiga)
- Vstopi v klepetalnico (počakaj nekaj minut, da se program naloži)
- Load Chat Client
- Napiši geslo

Osnutek programa KK v poskusnem obdobju, pomlad 2001

Vsak torek od 13. do 14. ure, od 13. marca do 5. junija 2001.

V knjižni klepetalnici se bomo vedno pogovarjali o knjigah in bralni znački, srečevali se bomo s priljubljenimi pisatelji in s sodelavci BZ, spomnili se bomo pomembnih dogodkov... Predvsem pa bo potekala tako, kot si boste želeli vi, pravzaprav jo boste vodili vi.

- 13. marec 2001: *Predstavitev klepetalnice BZ pri založbi Rokus:* predstavitev klepetalnice in njene namena, beremo za Bralno značko, se pogovarjamo o prebranih knjigah. Kaj si mladi bralci želijo pri BZ in v KK?
- 20. marec 2001: *Pogovor s pisateljem: gost bo Bogdan Novak*
- 27. marec 2001: *Pogovarjamo se o ... katera bo letošnja "Moja najljubša knjiga"?*
Gostji: Tanja Pogačar in Darja Lavrenčič Vrabec iz Pionirske knjižnice v Ljubljani
- 3. april 2001: *Beremo (za BZ): 2. april -mednarodni dan knjig za otroke*
Kdo še bere Andersenove pravljice?
- 10. april 2001: *Pogovarjamo se o ... Ali je Harry Potter bolj priljubljen kot Matilda?*
- 17. april 2001: *Pogovor s pisateljem: gost bo pisatelj,*
čigar knjiga bo letošnja "Moja najljubša knjiga"

- 24. april 2001: *Srečanje s sodelavci BZ: Kaj bi jim sporočili in priporočili?*

Gostje: Tone Partljič, predsednik BZ, Kristina Picco in drugi člani programskega odbora.

- 8. maj 2001: *Beremo (za BZ): 40-letnica BZ*

Poziv k temu, da ob zaključkih letošnje bralne sezone praznujemo 40-letnico BZ. Beremo za BZ in se o "naj" knjigah pogovarjamo.

- 15. maj 2001: *Pogovarjamo se o ... Hinkovih skrivnih zapisih*

in drugih knjigah založbe Grlica. Gostje: učenci OŠ Moravče z gospo Mojicejo Podgoršek, Vlado Grlica in Sabrina Žgajnar iz založbe Grlica.

- 22. maj 2001: *Srečanje s pisateljem: Skriti gost,*
ki ga boste morali uganiti.

- 29. maj 2001: *Katere knjige pogrešate? Kaj naj bi prevedli v slovenščino?*

Sejem otroških knjig v Bologni in slovenska razstava knjig Bologna po Bologni.

- 5. junij 2001: *Zaključek poskusnega dela KK: pripombe, mnenja, nasveti, želje*

in kot presenečenje ... še en pisatelj!

Tilka Jamnik,
KOŽ,
enota Pionirska knjižnica

SPOMINSKA SOBA FERDA GODINE NA BISTRICAH

V soboto, 17. marca t. l., je bila na Osnovni šoli Prežihovega Voranca na Srednji Bistrici v Prekmurju občinska proslava v spomin na ustvarjalno delo v Dolnji Bistrici rojenega slovenskega pisatelja Ferda Godine (1912-1994). Povod zanjo je bilo odprtje stalne razstave o življenju in delu tega prekmurskega ustvarjalca lepe besede, stalne razstave, ki pomeni dobro osnovo za nastanek Godinove spominske sobe. Ta naj bi mnogim generacijam učencev osnovnih šol črenšovske občine in širše služila za učne ure, s pisateljevim življenjem in delom pa seznanjala tudi starejše domačine in morebitne turiste ter popotnike skozi naše kraje.

Denar za njeno ureditev je dala Občina Črenšovci, gradivo pa osnovna šola Srednja Bistrica, murskosoboška in lendavska knjižnica (enega od eksponatov, to je drobno knjižico z naslovom Polži podrejo oreh, celo Pionirska knjižnica iz Ljubljane), nekaj posameznikov, med njimi tudi pisateljeva hčerka Tončka Godina, ter Kulturno društvo "Ferdo Godina" na Bistricah, ki je bilo tudi iniciator projekta. Načrt zanj je napravilo podjetje Atrij iz Odrancev, razstavo pa postavil višji bibliotekar Jože Vugrinec s sodelavci iz murskosoboške knjižnice in iz Pokrajinskega muzeja Murska Sobota. Na njej je moč videti vse Godinove knjižne izdaje, nekaj rokopisnega in fotografskega gradiva, nekaj pisateljevih kritičnih člankov iz revialnega tiska, nekaj sestavkov o njegovem življenju in delu ter na eni od sten celo izdelke iz platna, izdelane doma. Odprla sta jo črenšovski župan Anton Törnar in slovenski pesnik Ciril Zlobec, ki je bil

Godinov dolgoletni stanovski kolega in osebni prijatelj.

Slavnostna govornika sta o pisatelju govorila s spoštovanjem in ljubeznijo. Ljubezen do Godine kot človeka in pisatelja pa so s posebno naklonjenostjo izpovedovali tudi domačini, njegovi ožji rojaki, na okrogli mizi, ki je prav tako sodila med sobotne slovesnosti ob odprtju spominske sobe, zato tudi ni čudno, da so na vabilo na prireditev zapisali te besede iz Godinove povesti o Modličevi Jeli: "In ljubezen! Ljubezen je sploh čudovita stvar; nepričakovana je. Ustvarjena je iz nič in je močnejša od vseh drugih zemeljskih sil."

Jože Vugrinec,
Pokrajinska in študijska knjižnica
Murska Sobota

(SKRIVNI) DNEVNIKI USTVARJALNEGA BRANJA ali KAKO POVEČATI PRILJUBLJENOST BRANJA MED OSNOVNOŠOLCI?

Založba Rokus je 9. in 10. marca 2001 v Radencih ponovila simpozij z gornjim naslovom, prvi je bil v Porto-rožu 10. in 11. novembra lani. Obakrat se je na simpoziju zbralo okrog 240 udeležencev, ki so se želeli seznaniti z Rokusovimi (Skrivnimi) dnevniki ustvarjalnega branja in jih zanima, kako povečati priljubljenost branja med osnovnošolci. Udeleženci so predvsem učitelji razrednega pouka in učitelji slovenščine, šolski knjižničarji in (mladinski) knjižničarji iz splošnih knjižnic. Ob simpoziju v

Radencih so morali zavrniti toliko zainteresiranih, da založba Rokus načrtuje še eno ponovitev in sicer po vsej verjetnosti še to pomlad, verjetno nekje v okolici Ljubljane.

Prvi dan simpozija so predavanja različnih strokovnjakov s področja branja in književnikov, drugi dan dopoldne pa so delavnične predstavitve (Skrivnih) dnevnikov ustvarjalnega branja za posamezne razrede, v odmorih je dovolj časa za izmenjavo mnenj, zvečer pa je svečana večerja in družabno srečanje s presenečenjem, kar oboje daruje založba Rokus (v Portorožu so bili to Čuki, v Radencih pa Jernej Kutner in Vlado Kreslin).

(Skrivni) dnevniki branja so namreč pripravljeni za vsak razred osemletke posebej in so namenjeni predvsem domačemu branju, ki je pomemben sestavni del književne vzgoje, pomembno sredstvo za razvijanje bralne zmožnosti in privzganje bralne kulture. Avtorice in avtorji dnevnikov so najboljši praktiki z dolgoletnimi izkušnjami: Cvetka Romih (Skrivni dnevnik ustvarjalnega branja 1 in 2), Herma Groznik in Vera Žužej (Skrivni dnevnik ustvarjalnega branja 3), Benjamin Gracer in Miha Mohor (Skrivni dnevnik ustvarjalnega branja 4 in 5), Mojca Honzak in Marica Žveglič (Skrivni dnevnik ustvarjalnega branja 6, 7 in 8). K posameznim (Skrivnim) dnevnikom ustvarjalnega branja ali k dvem skupaj so avtorji prispevali priročnike za učitelje; potem pa je še priročnik mag. Milene Blažič z naslovom *Skrivni bralni zakladi*, ki je nastal na podlagi natančne analize delovnih zvezkov in prinaša hkrati teoretična izhodišča in didaktična načela.

Naj naštejem še naslove predavanj: dr. France Bernik, *Branje literarnih del - izziv in skušnjava*; dr. Igor Saksida, *Otroci naj ne bi nikoli brali za kazen!*; mag. Milena Blažič, *Skrivni bralni zakladi*; dr. Martin Žnideršič, *Raziskovanje branja in kupovanja knjig*; dr. Meta Grosman, *Skrivnim dnevnikom ustvarjalnega branja na pot*; dr. Manca Košir, *O branju ali zakaj gledanje televizije ne zadoštuje*; dr. Metka Kordigel, *Literarnoestetško spodbudno okolje*; dr. Ljubica Marjanovič Umek, *Otroci so brali, berejo in bodo brali*; dr. Boža Krakar Vogel, *Sončna luč za branje*; Tilka Jamnik, *Vloga knjižnice pri pouku književnosti ter dolgoročnem motiviranju za branje*. Posebno doživetje so razmišljanja in nastopi književnikov: Tone Pavček, *Branje kot zrenje in zorenje*; Niko Grafenauer: *Nebo pod nogami*; Slavko Pregl, *Za dobro branje* in Tone Partljič, *Berem, bereš, bere*.

V okviru simpozija v Radencih so otroci vrtca Radenci in učenci osnovne šole Radenci in Kapela predstavili *Mavrični zaklad*, knjigo pesmi, ki so jih napisali in izdali ob letošnji 40-letnici Bralne značke. Njihov nastop je bila odlična popestitev in praktični prikaz tega, kar simpozij oz (Skrivni) dnevniki ustvarjalnega branja želijo doseči.

Tilka Jamnik,
KOŽ,
enota Pionirska knjižnica

SLOVENSKI KNJIŽNI KVIZ 2001: JOSIP JURČIČ IN DOLENJSKA

Tudi v letošnjem letu slovenski mladinski in šolski knjižničarji nadaljujemo s Slovenskim knjižnim kvizom, ki se je izkazal kot zelo uspešna sodobna oblika knjižnično-informacijskega opismenjevanja in tudi spodbujanja branja mladih.

Lanski Slovenski knjižni kviz Prežihov Voranc in Koroška je reševalo kar 35.050 slovenskih osnovnošolcev, kar je kar za 6000 otrok več kot v predlanskem letu, to je v letu 1999 (2. Slovenski knjižni kviz: France Prešeren in Gorenjska). Med mladimi reševalci so bili tudi slovenski otroci v zamejstvu in otroci Slovencev, ki živijo in delajo v evropskih državah, predvsem v Nemčiji in Švici. Lansko leto so lahko mladi reševalci prvič reševali knjižni kviz tudi na še sodobnejši, mladi generaciji še bližji način, to je s pomočjo interneta. Tudi letos bo tako. Spletni kviz na internetu bo mogoče reševati v drugi polovici meseca aprila. Mladim reševalcem bo dosegljiv na naslednjih spletnih naslovih:
<http://www.doget.si/kviz/> in
<http://www.lj-oz.sik.si/>

Na ta način bomo knjižničarji lahko dosegli še več mladih reševalcev, še bolj bomo lahko spodbujali reševanje kviza ter prispevali k sodobni informacijski in računalniški pismenosti mladih.

Veseli nas, da je reševalcev iz leta v leto več. Za to se moramo zahvaliti predvsem vsem vam, mladinskim in šolskim knjižničarjem, ki ste knjižni kviz približali otrokom, jih motivirali zanj, spodbudili tudi učitelje na šolah in pripomogli, da so kviz vključili v pouk, se odločili za najrazličnejše projekte, ekskurzije,

prostočasne dejavnosti ... Upamo in želimo, da bi bilo tako tudi sedaj in v prihodnje.

Letošnji knjižni kviz je že četrti Slovenski knjižni kviz po vrsti. Z njim vas in vaše mlade bralce vabimo na Dolenjsko, pokrajino, ki je za nas, Slovence, zelo pomembna, saj nam je dala prvo slovensko knjigo, slovenski knjižni jezik ... Kviz torej posvečamo tej pokrajini in predvsem pisatelju in časnika Josipu Jurčiču. S kvizom se spominjamo tudi vseh drugih znamenitih Dolenjcev, ki so s svojim delom zaznamovali slovensko zgodovino in kulturo ter poneli slavo slovenske dežele širom sveta. Z letošnjim knjižnim kvizom smo želeli obeležiti predvsem naslednji obletnici, kot sta: 120-letnica smrti pisatelja in časnika Josipa Jurčiča, 450-letnica izida prve slovenske knjige. Hkrati se v letošnjem letu spominjamo tudi 360-letnice rojstva Janeza Vajkarda Valvasorja, 170-letnice rojstva Frana Levstika in 50-letnice smrti Louisa Adamiča, če naštejemo le nekaj najpomembnejših obletnic.

Tudi letos smo pohiteli s pripravo vprašalnika, plakata in spremnega gradiva, da ste lahko mladinski in šolski knjižničarji že v mesecu marcu začeli promovirati knjižni kviz med mladimi bralci in jih navduševati zanj.

Marčevsko strokovno srečanje slovenskih mladinskih in šolskih knjižničarjev smo 14. marca namenili prav letošnjemu Slovenskemu knjižnemu kvizu. Na začetku srečanja je vse zbrane z duhovitim odlomkom iz prvega slovenskega romana, Jurčičevega Desetega brata, pozdravil z vabilom v svet Desetega brata amaterski gledališki igralec Primož Brađač z Muljave.

Avtorji kviza smo nato kviz podrobno predstavili, natresli številne možnosti za delo (spodbude h kvizu), ki jih učiteljem in knjižničarjem daje knjižni kviz, spregovorili o povezovanju SIK s šolskimi knjižnicami na svojem območju. Izmenjali smo si izkušnje, ki smo si jih pridobili pri našem dosedanjem delu s kvizom z namenom, da bi odpravili morebitne pomanjkljivosti in pritegnili h kvizu še več mladih in njihovih mentorjev. Po strokovnem srečanju smo slovenskim osrednjim knjižnicam razdelili vse obstoječe kvizovsko gradivo (vprašalniki, plakati, spremno gradivo h kvizu).

Letošnji knjižni kviz je pripravila skupina sedmih slovenskih mladinskih in šolskih knjižničarjev pod vodstvom mag. Darje Lavrenčič Vrabec iz Pionirske knjižnice v Ljubljani. V delovni skupini so poleg nje sodelovali še naslednji sodelavci: Tilka Jamnik iz Knjižnice Otona Župančiča, Borza branja, in dve šolski knjižničarki: Barbara Koritnik z OŠ Dravlje v Ljubljani in Ivanka Učakar z OŠ Frana Albrehta v Kamniku.

V kvizovsko delovno skupino smo povabili tudi nekaj kolegov z Dolenjske, pokrajine, ki jo kviz obravnava z najrazličnejših vidikov, in sicer: Ksenijo Medved iz SIK Grosuplje, Slavko Kristan iz Knjižnice Mirana Jarca v Novem mestu in prof. slovenskega jezika Jožeta Zupana, ravnatelja OŠ dr. Pavla Lunačka iz Šentruperta. Kviz bo na spletno stran Knjižnice Otona Župančiča postavil računalničar Oskar Wolf.

Pri delu se nam je pridružil tudi naš stalni sodelavec, akademski slikar Fojž A. Zorman, ki je kviz ilustriral in oblikoval. Ker smo želeli, da bi bil tudi letošnji kviz zanimiv, drugačen in igriv, smo ga obarvali

tudi precej ugankarsko. K sodelovanju smo zato pritegnili enigmatika Jožeta Petelina.

Tudi letos smo želeli pripraviti spet malce drugačen Slovenski knjižni kviz, s katerim smo hoteli presenetiti mlade bralce in jih še bolj pritegniti k reševanju. Tokrat smo Slovenski knjižni kviz pripravili v obliki časnika, kar ni bilo nobeno naključje, saj je bil Josip Jurčič prvi poklicni slovenski časnikar. Po njem je navsezadnje poimenovana tudi pomembna in ugledna slovenska novinarska nagrada (Jurčičeva nagrada).

Vprašanja na predmetni stopnji smo pripravili v obliki časopisnih rubrik (vest, intervju, črna kronika, zanimivosti ...), razredna stopnja pa vsebuje 7 ugank, ki jih mladi reševalci najdejo v Ugankarskem kotičku. Želimo, da bo tudi letošnji Slovenski knjižni kviz mladim reševalcem všeč in da jim bo reševanje v veselje.

Avtorji kviza se zavedamo, da je v kvizovskem vprašalniku nemogoče pokazati čisto vse lepote, znamenitosti in posebnosti, ki se skrivajo v tej lepi slovenski pokrajini, saj jih je enostavno preveč in tudi prostora v vprašalniku je premalo. Vse tisto, česar nismo uspeli zajeti v vprašalnik, smo vključili v spremno gradivo h kvizu.

Pri pripravi kviza smo upoštevali kar precej vaših želja, pripomb... , ki ste jih zapisali v svojih poročilih o lanskoletnem knjižnem kvizu. Tako smo se glede na število reševalcev odločili za povečanje naklade, tako da bo fotokopiranja vprašalnikov manj. Natisnili smo 37.700 vprašalnikov (prejšnje leto 32.000) in 1200 plakatov. Vsaka splošna knjižnica je dobila tudi dva izvoda spremnega gradiva (Spodbude h kvizu predlogi za knjižničarje in Bibliografija Josip Jurčič in Dolenjska).

Pripravili smo tudi celo vrsto predlogov in spodbud, kako na osnovi kvizovskih vprašanj nadaljevati delo: poglobljeno branje in raziskovanje, izdelava projektov, delo v krožkih, novinarsko delo, obisk muzejev, galerij, izlet na Dolenjsko ...

Barve vprašalnika so takšne, da ga lahko brez težav fotokopiramo, če je potrebno. Obe končni gesli kviza sta povezani z Dolenjsko, pisateljem Josipom Jurčičem in z njegovimi dolenjskimi literarnimi rojaki. Kupon, v katerega reševalci vpišejo svoje podatke in rešitev (eno ali drugo ali obe gesli), tako kot že lani, ni sestavni del vprašalnika, tako da vprašalnik ostane nepoškodovan. Ilustrator Fojž A. Zorman je kupon oblikoval čisto samostojno. Priložen je k spremnemu gradivu. Knjižničarji ga samo kopirate za svoje mlade reševalce.

Tudi letos je kviz razdeljen na dva dela, to je na razredno in predmetno stopnjo. Vprašanja na predmetni stopnji so pripravljena kot rubrike v časopisu, medtem ko so vprašanja za razredno stopnjo pripravljena v obliki ugank. Pri vseh vprašanjih so tudi navedeni viri, v katerih lahko reševalec najde odgovor.

Kviz je na razredni stopnji mogoče reševati na dva načina: ugankarsko ali pa tako da otroci v navedenih virih poiščejo odgovore na vprašanja. Opozarjamo vas, da je potrebno otroke motivirati za oba načina reševanja, sicer se bodo otroci zadovoljili le z reševanjem ugank, ne bodo pa segli po navedenih virih literature.

Tudi letos vas naprošamo, vse slovenske mladinske in šolske knjižničarje, da v svojih okoljih pritegnite čimveč otrok k reševanju kviza, uporabite vprašalnik za knjižnično-informacijsko opismenjevanje, motivirajte otroke, da bodo brali in ... spodbudite jih, da bodo Dolenjsko

tudi čisto zares obiskali. Pri vašem delu vam želimo veliko uspehov in zadovoljstva.

Vse slovenske osrednje knjižnice naprošamo, da kviz izvajajo v sodelovanju s šolskimi knjižnicami in drugimi primernimi ustanovami v svojem okolju. Državna zaključna prireditev bo v začetku meseca oktobra (Teden otroka). Začetni del te akcije kot ponavadi vodi Pionirska knjižnica, enota Knjižnice Otona Župančiča, v Ljubljani v sodelovanju z osrednjimi splošnimi knjižnicami in preko njih tudi šolskimi knjižnicami. Zaključno prireditev pripravi Bralna značka Slovenije.

Letošnji knjižni kviz so gmotno podprle naslednje ustanove in organizacije: Ministrstvo za kulturo republike Slovenije, Knjižnica Otona Župančiča iz Ljubljane, Mladinska knjiga Tiskarna, Bralna značka pri ZPM Slovenije, Bralno društvo Slovenije, Slovenska sekcija IBBY ter založbe Mladinska knjiga, Obzorja Maribor, Karantanija in DZS- Založništvo literature.

Reševanje se začinja! Časa je še dovolj. Do 10. septembra. Srečno!

Darja Lavrenčič Vrabec,
KOŽ,
enota Pionirska knjižnica

SPECIALNE KNJIŽNICE

MEDNARODNI DAN SPECIALNIH KNJIŽNIČARJEV SE BLIŽA!

Mednarodni dan specialnih knjižničarjev – MSDK (International Special Librarians Day – ISLD), ki pade na torek Mednarodnega tedna knjižnic (5. april 2001), je priložnost za nas specialne knjižničarje in informacijske strokovnjake, da promoviramo storitve naših knjižnic in dosežke naših organizacij. ISLD je leta 1991 določila SLA (Special Libraries Association). Prvo praznovanje je bilo tako uspešno, da je Upravni odbor privolil v to, da postane vsakoletni dogodek.

Leto 2001 zaznamuje deseta obletnica ISLD. **Zato praznujmo svoj dan!** Prispevajmo k temu, da ljudje spremenijo svoj odnos do tega, kar počnemo in da bolj razumejo nas, ki upravljamo z znanjem in ustvarjamo nove vrednosti in kvaliteto.

Ne glede na to, kako bomo obeležili dan ISLD 2001, zagotovo bo pomagalo. Mednarodni dan specialnih knjižničarjev v Združenih državah Amerike podpirata Factiva in Freedom Forum in zato jim bo uspelo izpeljati nekaj aktivnosti. To si lahko ogledate na domači strani ZBDS (<http://193.2.8.11/slovensko.html>), Sekciji za specialne knjižnice: obvestila.

Violetta Bottazzo
predsednica Sekcije
za specialne knjižnice

PREDSTAVLJAMO VAM

S POTEPA PO FINSKI, DEŽELI TISOČERIH JEZER IN KNJIŽNIC

Že kar nekaj mesecev je minilo, kar sem se sprehajala po Market Squaru v Helsinkih, pa vendar me podoba rumeno rdečih barv, ki so se brez ostrih mej zlivale v modro zeleno jezera, in navdušenje nad finskimi knjižnicami še ni minilo. Morda zato, ker sem stalno imela v mislih, da moram napisati še članek, ali pa zato, ker so knjižnice na Finskem zares nekaj posebnega. Treba je priznati, na področju knjižničarstva so Finci res maherji, ni kaj!

Zaradi slovesa, ki je predvsem po zaslugi našega direktorja Vilija Leba na segel tudi v Slovenijo, in ker je Tolminska knjižnica načrtovala nov bibliobus, sem se tako v začetku oktobra lanskega leta za teden dni (2.10.-8.10.2000) podala na ogleda za morebitnimi dobrimi idejami finskih potujočih knjižnic. V prestolnici Helsinki, večjem mestu Tampere in njuni okolici sem si ogledala osem splošnih knjižnic, predvsem pa me je zanimalo, kako so organizirane finske potujoče knjižnice in kako poteka delo na terenu. O zgodah in prigodah sedmih potujočih knjižnic pred, na in po terenu (oz. o tem, kar so mi hoteli pokazati) sem posnela videofilm, ki bo predvajan na vsakoletnem srečanju slovenskih potujočih knjižnic v začetku julija, tokrat v Idriji. Komentiral ga bo Antero Kyöstiö, vodja potujoče knjižnice v

Tampereju, sicer pa velik poznavalec skandinavskih in zbiratelj vsega, kar se tiče potujočih knjižnic.

Finska se od Slovenije seveda ne razlikuje samo po višjem standardu v knjižnicah. Na sedemnajstkrat večjem ozemlju (Finska 338.145 km², Slovenija 20.251 km²) kot v Sloveniji živi le dva in pol krat toliko prebivalstva (Finska 5.068.931 prebivalcev, Slovenija 1.965.986). Dobesedni prevod imena Suomi, Dežela jezer in barji, s katerim Finci imenujejo svojo deželo, tudi ni iz trte zvit. Ocenjujejo, da ima Finska okoli 60.000 jezer - ob moji omembi Bohinjskega in Blejskega so se samo prizanesljivo nasmihali. Njihovo največje jezero (Saimaa 4.400 km²) bi zalilo eno petino Slovenije. Zaradi zgodovinskih nevšečnosti imajo Finci še danes dva uradna jezika, poleg finščine še švedščino. Skoraj vsi pa obvladajo angleščino. Razsvetljena s tem osnovnimi podatki o Finski sem tako pristala na letališču Malmi v bližini Helsinkov.

In sledil je ogled mestnih knjižnic v Helsinkih. No, samo dveh. Če bi si morala ogledati vse, bi moji letalski vozovnico potekel rok trajanja. V mestno mrežo Helsinkov, ki ima 498.000 prebivalcev, je namreč vključenih kar 37 knjižnic! Pa to ne majhnih. Mesto Ljubljana s 323.000 prebivalci se ponaša s svojimi petimi. Sicer pa so Finci znani kot uporabniki knjižnic, po njihovih raziskavah jih osem od desetih obišče vsaj enkrat letno. Helsinške knjižnice se hvalijo s 3.5 milijona obiskov na leto. Ali na to množično obleganje finskih knjižnic malce pripomore tudi to, da so vpis in vse storitve popolnoma brezplačne za vse in da si Finci v njih ne izposojajo samo knjig, ampak počnejo še marsikaj drugega, pa je že druga zgodba. (Ki bi si jo morali bolje ogledati tisti, ki

tarnajo, da je obisk slovenskih knjižnic premajhen.) Združevalna točka vseh mestnih knjižnic je osrednja mestna knjižnica Pääkirjasto, odprta leta 1986, katere značilnost je, da je samo polovica njenih prostorov namenjena javnosti. V ostali polovici poteka katalogizacija in obdelava za vse ostale mestne knjižnice, njihova koordinacija, v centralnem skladišču pa hranijo fond redkeje rabljenih knjig, ki jih po potrebi dostavljajo ostalim. V zgradbi Pääkirjasto ima svoje prostore tudi Potujoča knjižnica Helsinki.

Ko so me na Finskem vprašali, koliko bibliobusov imamo, sem odgovorila da devet. Nakar so s spoštovanjem dodali, da potem moramo biti pa res velika knjižnica. Ne, ne, v celi Sloveniji imamo devet bibliobusov. No, potem so bili malo razočarani. Po finskih cestah namreč vozi kar preko dvesto bibliobusov.

Vsi finski bibliobusi so narejeni na avtobusnih šasijah (prevladuje Volvo, čeprav imajo Finci dolge debate, ali je boljši Volvo ali Scania) z motorjem na sredini ali zadaj (tudi tu so se ne morejo zediniti, kaj je bolje). Dolgi so 12 metrov, nekateri, ki vozijo po podeželju, tudi 10 metrov. Nobeden od videnih ni imel pregrade med kabino in prostorom, namenjenim knjižnični dejavnosti. So pa vsi poleg voznikovega in sovoznikovega sedelja imeli še dodatne sedeže ob izposojevalnem pultu, kar naj bi izboljšalo delovne pogoje. Značilnost finskih bibliobusov je tudi nizek pod. V nasprotju z zmotno predstavo o zasneženih gorah je Finska nizka, pretežno z gozdovi poraščena dežela, ki večinoma ne dosega niti 200 metrov nadmorske višine. Zato so bile v središču zanimanja fotografije tolminskega bibliobusa, ki si utira pot po vijugastih kozjih stezicah, slike zasneženih slovenskih

vršacev pa so jim povzročale skorajda vrtoglavico.

Podobno kot drugje tudi na Finskem niti dva bibliobusa nista bila enaka. Standard za potujoče knjižnice, ki so ga sprejeli 1998, določa osnovna izhodišča, po katerih mora biti narejen bibliobus, še vedno pa je notranja razporeditev in oprema prepuščena naročnikom, ki pač najbolje vedo, kako prilagoditi bibliobus svojim razmeram dela. Finski bibliobusi imajo lesene ali aluminijaste (premične) police, za prehrano zaposlenih je poskrbljeno z mikrovalovkami (ki pa se po njihovih besedah ne obnesejo najbolje, saj se ob slastnih vonjih tudi uporabnikom začnejo cediti sline in pozabijo, da so pravzaprav prišli po knjige), dobro je poskrbljeno tudi za ogrevanje, začuda pa niti eden od finskih bibliobusov nima klime! Čeprav so povprečne januarске temperature okoli -7°, zna biti po njihovih besedah sredi junija v bibliobusu tudi + 35°. No, jih vsaj enkrat na leto ne zebe. Sicer pa morajo imeti Finci malce drugačna čutila za mraz od nas Slovencev; na začetku oktobra, ko sem imela jaz dva puloverja in še jakno, so oni skakali okoli v kratkih rokavih in hvalili, da kako lep dan je.

Največji proizvajalec bibliobusov na Finskem je firma Kiitokori Oy v bližini Lahtija, specializirana za izdelavo različnih storitvenih vozil. Od leta 1965, ko so naredili prvo potujočo knjižnico, so jih do lanskega leta v skandinavske in različne evropske države izvozili reci in piši 500 bibliobusov! Vsako leto jih izdelajo 60 do 80. Pa naj še kdo reče, da v kulturi ni zaslužka!

Finski bibliobusi v dopoldanskem času obiskujejo vrtce, šole in domove za ostarele. Popoldanski ali večerni čas pa je namenjen predvsem odraslim bralcem. Glede na to, da Finskem ne poznajo šolskih

knjižnic, je večina njihovih uporabnikov šolarjev, 50% ponekod pa celo 70% delež izposojenega gradiva odpade na šolsko mladino. Postajališča obiskujejo zelo različno, od tedenskih do mesečnih obiskov, ki trajajo od pol ure do dveh ur.

Večina bibliobusov ima avtomatizirano izposajo, z matično knjižnico so povezani preko GSM ali ON ali OFF line zveze. Poleg najmanj dveh računalnikov, ki sta namenjena izposoji oz. brskanju po katalogu, imajo uporabniki v nekaterih možnost dostopa do interneta. Katalog običajno zajema podatke potujoče in matične knjižnice. Na Finskem seveda ne poznajo UDKja, uporabljajo Deweyjevo decimalno klasifikacijo. Običajno imajo bibliobusi dva pulta, spredaj in zadaj, tako kot v stacioniranih knjižnicah je en namenjen samo vračanju, drugi pa informacijam in izposoji.

Poleg boljše tehnološke opreme imajo finski bibliobusi tudi boljši izbor gradiva kot potujoče knjižnice, ki sem jih videla v Angliji, na Nizozemskem in par nemških. Poleg knjižnega gradiva, kjer prevladuje leposlovje, imajo zavidljivo zalogo avdio in video kaset, CD-romov, "talking books" in kar me je najbolj presenetilo, vsi bibliobusi so s seboj vozili tudi revije. Ne dnevnike, ampak revije, večinoma namenjene hobijem ali preživljanju prostega časa, ki tudi po nekaj mesecih niso izgubile na svoji aktualnosti. Zaradi dvojezičnosti pa je večina imela poleg finskih tudi knjige v švedskem jeziku, (kar jaz seveda ne bi opazila, če me na to ne bi opozorili.) Večje potujoče knjižnice na Finskem so samostojni oddelki, ki sami upravljajo s sredstvi, imajo svoj lastni fond (nekje od 20.000 do 60.000 knjig), manjše so del matične knjižnice in si knjige za bibliobusno dejavnost sposojajo iz matičnega fonda.

Presenetilo me je tudi to, da je večina zaposlenih na bibliobusih moškega spola. Večje knjižnice imajo po dve, običajno dvočlanski ekipi (knjižničar + voznik), ki se izmenjujeta v dopoldanskih in popoldanskih izmenah. Knjižničarji običajno delajo od 6.15 do 7.45 (odvisno, ali se jim v delovni čas šteje tudi malica) ure na dan, vozniki več, čeprav običajno tudi vozniki delajo za računalnikom. Navada, da večina zaposlenih dela po 8 ur dnevno, na Finskem torej ni tako ustaljena, neizbežna praksa kot v Sloveniji. Finski bibliobusi običajno delajo pet dni na teden, ob sobotah pa zehajo v svoji garažah.

Takšen je nekako skupni vtis, ki sem ga dobila o finskih potujočih knjižnicah iz ogleda sedmih bibliobusov in pogovorov s finskimi knjižničarji, vsak izmed njih pa je bil po svoje unikatni in je imel kakšno značilnost, ki mi je še posebej ostala v spominu.

V voznem parku Helsinške potujoče knjižnice sta dva bibliobusa, rumeni in modri. Starejšega tretjega uporabljajo le, če se kateri od njiju pokvari. Nad čemer pa knjižničarji niso preveč navdušeni, saj morajo iz enega v drugega prenesti tudi celoten fond. Modri bibliobus je namenjen predvsem starejšim bralcem, rumeni, ki ga kličejo tudi Snadi (Teen Weeny), je specializiran za otroke. Helsinška mestna knjižnica je bila prva v Evropi, ki je leta 1992 star bibliobus predelala v otroško potujočo knjižnico. Snadi je njihovo drugo specializirano vozilo za otroke, voziti je začel 1997. V njem je približno 3.500 enot gradiva: od slikanic, zgodb za otroke, stripov (v nasprotju s slovensko bralno vzgojo je velika količina stripov tudi ena od posebnosti finskega knjižničnega gradiva), revij, glasbenih kaset in CD-jev, kaset s pravljičami do

videov. Knjižno gradivo je v finščini, švedščini in angleščini. Le 10 do 15% gradiva je leposlovja in strokovnih knjig za odrasle. Preko ON line zveze so povezani z osrednjo knjižnico, v katalogu pa so lahko pregledovali ne samo lasten fond in fond vseh ostalih helsinških knjižnic, ampak tudi gradivo še štirih večjih knjižnic iz bližnjih mestnih središč. Z enotno izkaznico helsinških mestnih knjižnic bralci lahko izposojene knjige vrnejo v katerem koli oddelku. Snadi obiskuje samo mestne predele. V dopoldnevu, ko sem bila z njimi na terenu, smo obiskali štiri šole in vmes skočili v MacDonalds. (Toliko o mikrovalovkah!) Statistika iz leta 1998 pravi, da je Snadi v tem letu v dopoldanskem času enkrat ali dvakrat mesečno obiskoval 22 osnovnih šol in 38 vrtcev. Povprečni čas postanka pa je bil 90 minut. Obiskali so tudi 15 igrišč in se udeležili več kot desetih happeningov ob različnih priložnostih. Ko smo se zgodaj popoldne vrnili v garažo, nas je že čakala popoldanska izmena. V njihovi statistiki iz leta 1998 beremo, da so imeli 24 postajališč, ki so jih obiskovali vsaj enkrat tedensko, čas postanka pa je občutno krajši kot pri šolah, od 10 do 50 minut. Imeli so 10.000 do 11.000 obiskovalcev mesečno in izposodili 9.000 do 11.000 enot gradiva. V helsinški potujoči knjižnici je zaposlenih 13 knjižničarjev in 3 vozniki. (Kar je več kot število vseh zaposlenih, skupaj z delavkami na javnih delih, v tolminski knjižnici.)

Z dobrimi vtisi in par idejami me je vlak odpeljal v Tampere. Sprejel me je Antero Kyöstiö, enciklopedija skandinavskega potujočega knjižničarstva, in mi predstavil (The) Metso. Finska je znana po svojih odličnih arhitektih (Carl Ludvig Engel, Eliel Saarinen, Alvar Aalto...)

in baje so sanje vsakega finskega arhitekta vsaj enkrat v življenju projektirati knjižnico. Finske knjižnice so po svoji arhitekturi izjemni estetski dosežki, nekateri jim celo očitajo, da dajejo estetiki prednost pred funkcionalnostjo. Knjižnica Metso, projekt para Raili in Reima Pietilä, ti kratko malo vzame sapo in z obžalovanjem pomisliš na škatlaste slovenske knjižnice. Njena tlorisna podoba spominja na velikega ptiča (metso=divji petelin). Dograjena je bila 1986, na 11.226 m² pa so poleg same knjižnice in prostorov, namenjenih za obdelavo, še lutkovno gledališče, naravoslovni muzej, kavarna, ki je tudi sicer zelo pogost del finskih knjižnic, ter muzej Moominvalley. Trolčki Tove Jansson v takšni ali drugačni obliki pa so tako ali tako neizogibna oprema tudi vseh mladinskih oddelkov na Finskem.

Po trolčkih je dobil ime tudi eden od dveh bibliobusov v potujoči knjižnici Tampere. (Zgleda, da Finci radi dajejo imena svojim bibliobusom.) Krajši, desetmetrski, obiskuje podeželske kraje, dvanajst metrski Muumi pa vozi samo po mestnih cestah. Značilnost podeželskega je, da lahko celotno podvozje spustijo za 8 cm, zato tudi nimajo dodatne stopnice za lažji vstop. Med postajališči, ki smo jih tisti dopoldan obiskali z Muumijem, je bila ena osnovna šola, vrtec ter tri mestna spalna naselja. Po besedah Antera Kyöstiöja v Tampereju že nekaj let doživljajo priselitveni boom, spalna naselja rastejo kot gobe po dežju in vodstvo potujoče knjižnice budno spremlja zazidalne načrte, v katerih takoj predvidi nova postajališča. Njihov razpored ni fiksni, ampak ga stalno prilagajajo novim razmeram. Na že uveljavljenih postajališčih pa so postavljene posebne (prometne) table z oznako postajališča in urnikom. V letu 1999

je Muumi obiskoval 126 izposojevališč, od tega je bilo 39 vrtcev, 22 osnovnih šol, 8 domov za ostarele, ostalo pa so bila večerna postajališča za odrasle. Kar 70% gradiva so si izposodili mladi bralci.

Po dnevu preživetem s potujočo knjižnico Tampere sem imela v glavi že toliko podatkov, da je grozila nevarnost, da se mi bodo številke med seboj zamešale. Ogledala (in nekje v možganskih vijugah izgubila natančnejše podatke, še dobro, da so praktična dejstva ujeta na videu) pa sem si še tri potujoče knjižnice v mestih s težkimi imeni (Ylöjärvi, Janakkalan in Hämeenlinna). Izmed stvari, ki sem jih videla že pri ostalih finskih bibliobusih, je bila knjižnica v Ylöjärviu edina, ki si je knjige izposojala iz fonda matične knjižnice, v spominu pa mi je ostala tudi po zunanji poslikavi cvetice, podobne našemu encijanu, ki je zaščitni znak njihove mestne občine.

V mestu Janakkalan sta v isti zgradbi skupaj knjižnica in športni center, kar je za knjižničarke posebna ugodnost, saj imajo enkrat tedensko dve uri zastonj fitnesa pred službo. Njihova potujoča knjižnica pa je edinstvena po tem, da ima še dodatna notranja vrata iz pleksistekla, ki jih montirajo pozimi. Na bibliobusu dela samo voznik, knjižničarka ga spremlja le v dopoldanskih urah ob obiskih večjih šol.

Knjižnica v Hämeenlinni stoji ob prelepem jezeru, njihov bibliobus ima od zunaj podobo ustanovitelja mesta in reprodukcijo njegovega rokopisa. Za radovednico iz Slovenije so se ustavili pred knjižnico na poti iz enega v drug zapor. Zato imajo tudi CD-je pod ključem v z roletu zaprtih policah, so mi hitro pojasnili. Ob obisku zaporov v bibliobus dodajo tudi poseben voziček z literaturo, ki jo zaporniki še posebej radi prebirajo

Na pultu pa so imeli tudi ogromno blagajno, pa ne zaradi zapornikov, baje zaradi precejšnjih dolgov njihovih bralcev.

Toliko mojih vtisov o bibliobusih s Finske. Zares mrzla dežela, a krasni ljudje. Njihove knjižnice pa vredne občudujočih vzdihov.

Jožica Štendler,
Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin

MEDNARODNA SREČANJA

OB NEKDAJ LEPI MODRI DONAVI

Uvod

Lani poleti, natančneje od 24. julija do 4. avgusta, sem se v madžarski prestolnici Budimpešti udeležila zelo zanimive in informativne delavnice o digitalni pismenosti, katero je finančno podprl Zavod za odprto družbo.

Centralna evropska univerza, mednarodno uveljavljena institucija, katere ustanovitelj je George Soros, je že petič zapored organizirala večje število seminarjev in delavnic s področja družboslovja in humanistike. Praviloma trajajo od dveh do štirih tednov, udeleženci pa večinoma prihajajo iz dežel vzhodne in srednje Evrope, pa tudi iz centralne Azije.

Knjižničarjem in informacijskim strokovnjakom je bila namenjena delavnica z naslovom "**Digital Literacy for Open Societies: Networked Information and Libraries**". Dejansko

je to nadaljevanje prejšnjega seminarja "**Knjižnice in internet**" (Libraries and Internet), katerega so prvič organizirali že l. 1997. Sprememba naslova izraža precejšnjo spremembo vsebine, temu pa je botroval nategel razvoj moderne informacijske tehnologije, vse večje število razpoložljivih informacij, pa tudi same potrebe, predznanje in pričakovanja udeležencev.

Delavnice se nas je udeležilo osemindvajset. Bili smo od vsepovsod, iz bivših jugoslovanskih republik, pribaltskih dežel, bivše Sovjetske zveze in celo iz daljne Mongolije. Različni obrazi, povsem nerazumljivi jeziki in imena dežel, katera poznam le iz zemljevida. Lep primer odprte družbe, ki je večinoma komunicirala v angleščini, le ob večerih je bilo v hotelu mogoče prisluhniti pogovoru in domoljubnim ter ljubezenskim pesmim v ruskem jeziku.

Delavnico sta vodila dva simpatična gosta iz Velike Britanije, ki sta že stara znanca te poletne šole. **Lyn Robinson** in **David Bawden**, ki se je pred kratkim mudil tudi v Ljubljani, sta bila ne samo izvrstna predavatelja, pač pa sta s svojo duhovitostjo in energijo skrbela za dobro vzdušje v skupini ter nam pomagala pri reševanju raznovrstnih problemov.

Lyn Robinson je samostojni informacijski strokovnjak, še posebej pa jo zanima vpliv moderne tehnologije na znanstveno komuniciranje. Trenutno pripravlja svoj doktorat na University College v Londonu. Sicer pa je Lyn dokaj izkušena predavateljica, ki je v zadnjih letih s svojimi seminarji in prispevki gostovala v deželah srednje in vzhodne Evrope.

David Bawden predava na oddelku za informacijske vede na City University v Londonu. Bawdenovi profesionalni interesi so znanstveni in medicinski informacijski sistemi, zgodovina in filozofija informacijskih

ved, informacijska politika in strategija itd. Njegova bibliografija obsega 5 knjig in več kot 80 objavljenih člankov in prispevkov.

Svet se danes vrti z internetom

Danes si življenje in delo brez interneta težko predstavljamo. Na ta način danes komunicira približno 40 mil. ljudi. Kar je bilo na začetku del ameriškega vojaškega raziskovalnega projekta, se je v osemdesetih in devetdesetih letih razvilo v svetovno omrežje.

Internet sem si vedno predstavljala kot nekaj konkretnega, nekaj kar bi se dalo potipati, izmeriti in geografsko definirati. V resnici pa omrežje omrežij ne pripada nikomur. Informacije pridobljene preko svetovnega spleta, so praviloma izredno dinamične in se zelo hitro spreminjajo. Danes nam je na voljo nekaj, prihodnji teden morda tega ne bo več ali pa se bo stran preselila na novo lokacijo.

Spletne strani so si po svojem izgledu ponavadi dokaj podobne, nekatere so bolj, druge manj atraktivne in slednje vsekakor bolj pritegnejo našo pozornost. Vendar pa za kvaliteto informacij na internetu ni odgovoren nihče, prav tako tudi ne za njihovo organizacijo ter nadzor nad množico informacijskih virov. Odgovoren je vsak posamezen uporabnik. Potrebno je ločiti dobro od slabega, zrno od plev. Zelo pomembna je kvaliteta informacijskih virov.

Da nam je delo nekoliko olajšano, obstojajo za preverjanje kvalitete informacij določeni kriteriji. Naj naštejemo samo nekaj najpomembnejših: kreator oz. avtor domače strani (posameznik, vladna ali komercialna organizacija), kriterij objektivnosti (ali je domača stran namenjena oglaševanju oz. prodaji), točnost podatkov, pogostnost ažuriranja, obseg in format, v katerem so nam informacije na voljo.

Digitalna pismenost

Kot sem že omenila v uvodu, je bila osrednja tema delavnice digitalna pismenost. Ta izraz je l. 1993 prvič uporabil Američan Paul Gilster, ki je izpostavil moč interneta in možnosti, ki nam jih le-ta nudi. Z razvojem in množično uporabo svetovnega spleta problem ni več v dostopu do informacij oz. njihovem pomanjkanju. Glede na ogromno število lahko dosegljivih informacij danes govorimo o sindromu TMI (too much information), ki deli družbo v informacijske bogataše in reveže. Težave nastopijo pri razumevanju, obvladovanju in uporabi ogromnega števila spletnih strani, ki so na voljo preko računalniškega omrežja.

Digitalna pismenost pomeni zbiranje in razumevanje informacij, ki so na voljo v najrazličnejših formatih ter posredovane preko računalnika. Tovrstne informacije je potrebno kritično ovrednotiti, selekcionirati, urediti v zbirke in jih zatem ponuditi končnemu uporabniku. Digitalna pismenost poleg zbiranja in posredovanja in informacij vključuje tudi njihovo kreiranje, kar ne pomeni samo pasivnega sprejemanja, pač pa tudi aktivno sodelovanje.

To je pismenost modernega digitalnega obdobja. Poleg najosnovnejših oblik pismenosti kot sta branje in pisanje, uporaba digitalnih informacij dandanes od nas zahteva številna nova znanja kot npr. poznavanje dela z računalnikom, obvladovanje interneta, uporabo multimedijskega gradiva ter mrežnih virov. Tako govorimo tudi o računalniški, multimedijski in internetni pismenosti. Za razumevanje digitalne pismenosti je kot prvo potrebno razumevanje pismenosti nasploh.

V poznih devetdesetih se je pojavil nov termin in sicer informacijska pismenost, ki vključuje prepoznavanje informacijskih potreb,

iskanje in zbiranje ustreznih virov, njihova kritična presoja ter organiziranje in končna uporaba le-teh. Digitalna pismenost vsebuje vse te omenjene komponente in še več. Nanaša se na razumevanje in pomen, vključuje kritično ovrednotenje ter informacije uporablja tako za učenje, kot tudi za osebno izpopolnjevanje. Tako kot sama pismenost, digitalna pismenost vodi k bolj odprti družbi in z uporabo mrežnih digitalnih virov teži k napredku in pozitivnim spremembam v družbi.

Knjižnični delavec mora biti tako kompetenten prav v vseh aspektih pridobivanja, uporabe in posredovanja informacij. Digitalna pismenost pomeni namreč predvsem obvladovanje informacij in ne le obvladovanje tipkovnice.

Informacijski viri v moderni dobi

Z uporabo informacijske in komunikacijske tehnologije nam je danes poleg klasičnih katalogov in elektronske pošte na voljo digitalna knjižnica, raznolika programska oprema, mrežni dostop do katalogov, domače strani številnih institucij, digitalizirane zbirke, posredovanje dokumentov v elektronski obliki preko interneta in še marsikaj.

Danes težko govorimo o tradicionalni informacijski verigi, ki zajema celoten proces od rojstva publikacije do njene shranitve v knjižnici. Sem spadajo vsi, ki so na kakršenkoli način prispevali k oblikovanju dokumenta od avtorja, urednika, založnika, kritika, knjižničarja in še mnogo drugih. Nekateri člani, ki so prej odigrali pomembno vlogo niso več potrebni. Publikacija je danes lahko na voljo samo v elektronski obliki in jo lahko, če je to potrebno, natisnemo kasneje bodisi v celoti ali samo delno.

V digitalni dobi so poleg vse večjega števila tradicionalnih formalnih in neformalnih virov na voljo povsem nove oblike informacij kot sta internet, multimedijška gradiva. Formalni viri se prekrivajo z neformalnimi. Med seboj komuniciramo preko elektronske pošte, sodelujemo pri številnih konferencah in diskusijah in si sami oblikujemo svoje osebne domače strani. V pomoč pri obvladovanju vseh omenjenih virov, so se pojavili novi iskalni pripomočki - tiskani indeksi in bibliografije, OPAC, elektronske podatkovne zbirke in iskalna orodja na internetu.

Knjižnice in digitalna pismenost

Seveda pa zaposleni v knjižnicah ne govorimo samo o številnih prednostih, pač pa je potrebno omeniti tudi tisto manj simpatično plat. Problemov je več, npr. fizično hranjenje novih medijev, dostop do mrežnih virov, nove oblike iskanja informacij, identifikacija novega materiala, ki ni na voljo v tiskani obliki, bibliografska kontrola novih formatov.

Vloga knjižničarja se je v moderni informacijski dobi močno spremenila. Še vedno je pomembno osnovno znanje in veščine, priporočljiva pa velika fleksibilnost. Zakaj se je naša vloga spremenila? Digitalizacija v knjižničarstvu pomeni, da je na voljo vse več gradiva v digitalni obliki. Tradicionalna veriga se je zlomila. V današnjem času je manj potrebe po "vmesniku" oz. strokovni pomoči bibliotekarja, saj je na voljo direktni dostop do elektronskih virov. Knjižnica ni več samo fizičen prostor pač pa tudi digitalen. Seveda nihče od nas ne pričakuje, da uporabljamo samo enega od razpoložljivih virov. Še najboljša bo kombinacija tradicionalnega in modernega,

uporaba tiskanih gradiv kot tudi elektronskih virov.

Zaposleni v knjižnicah in informacijskih centrih imajo dostop do obojega, informacij kot tudi tehnologije, zato je njihova naloga, da promovirajo digitalno pismenost ne samo v najožjem krogu svojih sodelavcev, pač pa tudi zunaj svoje institucije in s tem prispevajo k razvoju širše skupnosti kot tudi celotne družbe nasploh.

Vse večje število informacijskih virov nam je zastavilo večje število vprašanj. V digitalni dobi je velik problem avtorsko pravo, saj ni mogoče natančno definirati razlike med dokumentom in kopijo. Vse lažji dostop do informacij je za mnoge vse bolj problematičen. Potrebna so precejšnja finančna sredstva za nakup računalniške opreme in programov. Potrebno je izobraževati tako osebe v knjižnici kot tudi uporabnike, ki prihajajo od zunaj. Pojavile so se nove oblike in nova imena za knjižnice in sicer digitalna, virtualna, hibridna in kompleksna knjižnica. Vse novosti zahtevajo nov strateški pristop k pridobivanju informacijskih virov, kateremu dodamo nekatere tradicionalne bibliotekarske ideje.

Ostala predavanja

Gospod Martin Svoboda iz češke tehnične knjižnice v Pragi je zelo slikovito predstavil teoretična izhodišča za uspešno avtomatizacijo knjižnic in nam hkrati opisal kako je potekal proces avtomatizacije v njegovi državi. Podrobneje je predstavil določene standarde, ki jih je bilo potrebno upoštevati, oblike zapisov za katalogizacijo, tržne raziskave in izobraževanje kadra.

Še z nekoliko večjim zanimanjem pa smo prisluhnili krajši predstavitvi elektronske dobave dokumentov v češki knjižnici. Glede na konstantno

višanje cen tiskanih virov (8-12 % letno), se v njihovi knjižnici poslužujejo nabave elektronskih revij in podatkovnih baz že od l. 1997. Za vsakega uporabnika (individualna oseba, institucija), knjižnica uredi prostor na posebej zaščitenem strežniku, do katerega je dostop možen samo z geslom. Gradivo v tiskani obliki poskenirajo in ga v PDF formatu pošljejo na strežnik, kjer je na voljo uporabniku. Ugotovili so, da se število tako naročenih člankov iz leta v leto povečuje.

Precej je bilo spet govora o izobraževanju in poučevanju ti. Training The trainer. Zelo zanimivo predavanje o tem je pripravil gospod Tibor Koltay iz Univerze Szent Istvan iz Budimpešte. S finančno pomočjo Zavoda za odprto družbo so na Madžarskem organizirali številne delavnice in seminarje o internetu, njegovi uporabi, iskalnih orodjih itd. Konkretni predstavitvi so sledile splošne ugotovitve. Vsi smo učitelji, predavatelji hkrati pa tudi slušatelji. Načinov učenja in posredovanja znanja je več. Predavatelj ni samo vodja, pač pa tudi prijatelj, asistent in kolega.

Ker živimo v digitalni dobi, smo nekaj popoldnevov posvetili tudi oblikovanju domače strani in uporabi programov, ki so primerni za to nalogo. Front Page nas je precej navdušil saj je v primerjavi s jezikom HTML precej bolj enostaven in zato razumljiv širšemu krogu uporabnikov. Mnogi kolegi so se z vso vne-
mo lotili dela in v nekaj urah oblikovali atraktivne domače strani svojih institucij ter jim preko interneta odprli pot v svet digitalnih informacij na koncu. Del poletja v Budimpešti je bil precej zanimiv ne samo zaradi novega znanja, novih informacij, velike količine gradiva

pač pa tudi zaradi novih prijateljskih stikov. Kar pa se tiče Donave, res ni več modra, kot je bilo to nekoč v Straussovih časih. Kljub temu se je še vedno prijetno sprehoditi preko številnih mostov, ki povezujejo Budim s Pešto.

Stanka Jelenc,
Centralna medicinska knjižnica

BORZA DELA

Iščem delo v knjižnici v Ljubljani. Med študijem sem se srečala z delom knjižničarja, ki me je zelo navdušilo. Zato sem se po diplomi iz agronomije odločila za javno delo v splošnoizobraževalni knjižnici in se usposobila za samostojno opravljanje knjižničarskega dela.

Dodatno sem se strokovno izpopolnjevala na tečajih NUK: Knjiga, knjižnice in knjižničarstvo, Izgradnja in upravljanje knjižničnih zbirk, Strokovna obdelava knjižničnega gradiva, Oblikovanje in uporaba informacijskih zbirk in virov, ki jim je sledil strokovni izpit. V marcu letos sem se udeležila še tečaja Katalogizacija - začetbi tečaj (IZUM Maribor). Po naravi sem samoiniciativna, odprta, komunikativna, delo opravljam natančno in zanesljivo, pripravljena pa sem se tudi dalje izobraževati.

Več informacij dobite na tel. 031 658 721.

OBVESTILA

Spoštovanim naročnikom, sodelavcem in bralcem Knjižničarskih novic se iskreno opravičujemo za zamudo pri izhajanju naše publikacije, do katere je prišlo zaradi tehničnih razlogov na katere nismo imeli vpliva.

Upamo, da bodo od sedaj Knjižničarske novice izhajale na začetku meseca, tako kot do sedaj.

Jelka Kastelic,
Urednica

KADROVSKA SPREMEMBA

V začetku letošnjega leta je **dr. Maja Žumer**, bivši vodja Bibliotekarskega raziskovalnega in razvojnega centra NUK, prevzela nove delovne obveznosti na Oddelku za bibliotekarstvo FF, vendar še vedno sodeluje v nekaterih projektih NUK.

S 1. februarjem 2001 je postala vodja Bibliotekarskega raziskovalnega in razvojnega centra v Narodni in univerzitetni knjižnici **mag. Alenka Kavčič-Čolić**.

Obema kolegicama želimo pri delu veliko uspehov!

SREČANJE MLADINSKIH KNJIŽNIČARJEV

Vabimo Vas na srečanje mladinskih knjižničarjev v sredo , **9. maja 2001**, v *Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota*.

Program:

10.30-11.00 zbiranje udeležencev v soboškem gradu

11.00 malica na grajskem dvorišču (bograč)

12.00 pozdrav in predstavitev dejavnosti za mlade v pravljčni sobi literarna urica z založbo Franc-Franc – Milan Vincetič, Feri Lainšček, Franci Just, Tine Mlinarič

13.00 ogled stalne razstave v Pokrajinskem muzeju

14.30 sprehod do študijskega oddelka knjižnice in do gradbišča nove knjižnice

15.00 vožnja z avtobusom do Ižakovec oz. Otoka ljubezni - (ogled mlina in vožnja z brodom, ogled obrti, značilnih za življenje ob Muri – za popotince PAJANI KRÜJ)

16.00 zaključek srečanja

Prijave: v PIŠK Murska Sobota, tel: (02) 521-1479 (Vesna Racman).

Za udeležence srečanja bo organiziran **avtobusni prevoz** iz Ljubljane z odhodom **ob 7. 30 uri s Kongresnega trga**. Prijave: na strokovnem srečanju mladinskih knjižničarjev v Pionirski knjižnici, 11.aprila 2001 in v Pionirski knjižnici v Ljubljani, tel.: (01) 434-3631 (do zasedbe mest v avtobusu)

Prijte, prijte, ne de van žau!

9. prodajna razstava BOLOGNA PO BOLOGNI Knjigarna Konzorcij, 22. - 26. maj 2001

Vabimo vas na 9. prodajno razstavo Bologna po Bologni v času od 22. do 26. maja 2001 v prostorih Knjigarne Konzorcij na Slovenski 29 v Ljubljani. S prodajno razstavo želimo informirati o dogajanju na mednarodnem sejmu otroških knjig v Bologni in ponuditi slovenski javnosti privlačen izbor najboljših in najbolj zanimivih tujih knjig in CD-romov.

Razstava bo letos že drugič v naših prostorih, sicer pa se bo dogajala podobno kot vsa leta doslej. Otvoritev razstave bo v torek, 22. maja, ob 11. uri. Tej bo sledilo prvo krajše strokovno vodstvo. Sicer pa bo vsak dan ob 9.30 uri po razstavi vodila bibliotekarka Tilka Jamnik iz Knjižnice Otona Župančiča v Ljubljani. Ob popoldnevih pa pripravljamo različne prireditve za otroke.

Razstava bo odprta vsak dan od 9. do 19.30 ure, v soboto od 9. do 13. ure. Vzemite si čas in nas razveselite s svojim obiskom na Bologni po Bologni!

Alenka Klemenc,
vodja Knjigarne Konzorcij

DIGITAL CULTURAL HERITAGE III

Dobili smo obvestilo o zanimivem seminarju **Digital Cultural Heritage III: Finding Aids and Analysis Tools in Archives and Memory Institutions**. Seminar organizirata Maastricht McLuhan Institute in Amsterdam-Maastricht Summer University in bo od **11. do 14. julija 2001** v Maastrichtu. Kotizacija znaša NLG 1500. Prijaviti se morate do 21. maja. Vse informacije dobite na www.amsu.edu

PRILOGE

1. V *prvi prilogi* objavljamo prijavnico in program sedme mednarodne konference *Interlending & Document Supply*, ki jo organizirata NUK in IFLA Office for International Lending. Konferenca bo potekala od **1. - 5. oktobra 2001 v Ljubljani**.
1. V *drugi prilogi* objavljamo **prikaz splošnoizobraževalne knjižnične dejavnosti na območjih (pokrajinah) osrednjih območnih knjižnic**. Prikaz so pripravili študentje 2. letnika Filozofske fakultete Oddelka za bibliotekarstvo (mentor: doc. dr. Silva Novljan) na osnovi podatkov za izbrane elemente knjižnične dejavnosti, ki jih je zbrala Narodna in univerzitetna knjižnica, Državna matična služba za knjižničarstvo za leto 1999.

DEŽURNI KNJIŽNIČAR

IZOBRAŽEVALNI PROGRAM NUK (april - junij 2001)

<i>APRIL</i>	
<i>Datum</i>	<i>Tečaj</i>
3. 4.	8. Obdelava videokaset
9. – 13. 4.	3. Strokovna obdelava knjižničnega gradiva
17. 4.	17. COBIS/OPAC za uporabnike (9.00 - 12.00)
17. 4.	18. Izobraževanje uporabnikov knjižnic za iskanje po elektronskih informacijskih virih (12.00-15.00)
18. – 19. 4.	15. Uporaba informacijskih virov na Internetu (nadaljevalni tečaj)
23. 4.	12. Online javno dostopni katalogi, COBISS/OPAC
24. – 25. 4.	11. Obdelava članka

<i>MAJ</i>	
<i>Datum</i>	<i>Tečaj</i>
8. 5.	20. Elektronski časopisi
10. 5.	24. Sodobna specialna knjižnica
14. – 18. 5.	4. Oblikovanje in uporaba informacijskih zbirk in virov
21. 5.	17. COBISS/OPAC za uporabnike (9.00-12.00)
	18. Izobraževanje uporabnikov knjižnic za iskanje po elektronskih informacijskih virih (12.00-15.00)
22. 5.	28. Strokovno knjižničarsko izpopolnjevanje v tujini
23. – 24. 5.	16. Kreativno delo na Internetu
28. 5. – 8. 6.	STROKOVNI IZPITI

<i>JUNIJ</i>	
<i>Datum</i>	<i>Tečaj</i>
11. 6.	17. COBIS/OPAC za uporabnike (9.00 - 12.00)
11. 6.	18. Izobraževanje uporabnikov knjižnic za iskanje po elektronskih informacijskih virih (12.00 - 15.00)
13. – 15. 6.	5. Tečaj za bodoče aktivne udeležence sistema COBISS/kat. monografij

Letni program izobraževanja, ki ga organizira Izobraževalni center NUK, je natisnjen v posebni publikaciji, ki jo prejmejo vsi naročniki Knjižničarskih novic, ostali pa jo lahko naročijo v vložišču NUK. Program je dostopen tudi na spletni strani NUK. V letošnjem letu želi Izobraževalni center dati še večji poudarek kot dosedaj - permanentnemu izobraževanju knjižničarjev in uporabnikov, zato bo poskušal med letom ta del izobraževalnega programa še popestriti. Vabimo vas, da s svojimi predlogi pomagate oblikovati naš program.

Melita Ambrožič

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE TONETA SELIŠKARJA TRBOVLJE

marec 2001

Prireditve na oddelku za odrasle

6.3., 8.3. in 9.3.

Bibliopedagoške ure za srednješolce

Knjižnico si bodo ogledali in поблиže spoznali dijaki 2. letnikov Gimnazije in srednje ekonomske šole Trbovlje.

5.3. - 17.3.

Razstava: Pomlad prihaja

Svoja dela razstavlja Marija Sedej. Tehnika: pastel, akvarel, akrilne barve.

19.3. - 31.3.

Razstava izdelkov likovnega krožka in pedagoških dejavnosti Dijaškega doma Trbovlje

15.3.

ob 19.uri Potopisno predavanje: Afrika

Svoje potovanje po Afriki bo predstavil Štefan Rehhar.

V marcu se začne tudi *bralni krožek Beremo z Manco Košir*, ki ga bo vodila Ivana Laharnar.

Prireditve na oddelku za mladino

1.3.

Organizirani obisk otrok iz vrtca Pikapolonica

Otrokom, njihovim staršem in vzgojiteljicam predstavimo mladinski oddelek.

8.3.

Organizirani obisk otrok iz vrtca Pikapolonica

Otrokom, njihovim staršem in vzgojiteljicam predstavimo mladinski oddelek.

Pravljичne ure

7.3.

sreda ob 17.uri

Filip in kraljček Palček (B. Spathelf)

Pravljična ura za otroke, stare od 3 do 5 let.

Pripravila jo je knjižničarka Simona Solina.

14.3.

Kako so si Butalci omislili pamet (Fran Milčinski)

Pravljična ura za otroke, stare od 6 do 10 let. Pripravila jo je knjižničarka Vida Vozel.

28.3.

Drevo ima srce (Shel Silverstein)

Pravljična ura za otroke, stare od 6 do 10 let. Pripravila jo je knjižničarka Vida Vozel.

Kreativna delavnica

21.3.

sreda ob 17.uri

Spomladanski origami: Žabice v mlaki

Kreativna delavnica za otroke, stare od 5 do 10 let.

Skupaj z otroki se bosta zabavali knjižničarki Vida Vozel in Simona Solina.

V marcu organiziramo tudi *bibliopedagoške ure za osnovnošolce* (po dogovoru).

april 2001

Prireditve na oddelku za odrasle

- 2.4. - 14.4.** *Razstava*
Ivanka Uršič, članica Relika, razstavlja svoja dela v tehniki pastel, oglje in pergamano.
- 17.4. - 5.5.** *Razstava*
likovnih del učencev OŠ Trbovlje. Tehnika: valeur.
- 19.4.** *Literarni večer*
Dr. Drago Smiljanič bo predstavil svojo knjigo Nara-vno zdravljenje.
- Bralni krožek "Beremo z Manco Košir"* dvakrat mesečno, po dogovoru s člani krožka.

Prireditve na oddelku za mladino

- Pravljичne ure** *sreda ob 17.uri*
- 4.4.** *Čira čara muc (A. Diem)*
Pravljična ura za otroke, stare od 3 do 5 let.
- 11.4.** *Puja imamo za soseda (C. Fries)*
Pravljična ura za otroke, stare od 6 do 10 let.
- 25.4.** *Tilly Witch (D. Freeman)*
Pravljična ura za otroke, stare od 6 do 10 let.
- Kreativna delavnica** *sreda ob 17.uri*
- 18.4.** *Slikarji in vrtnarji*
Kreativna delavnica za otroke, stare od 5 do 10 let.
- V aprilu organiziramo tudi bibliopedagoške ure za osnovnošolce (po dogovoru).

Simona Solina

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE A. T. LINHARTA

marec 2001

- Torkovi večeri** *vedno ob 19.30*
- 6. 3.** *"S kolesom po Kamčatki"*
Svoje potovanje s kolesom po Kamčatki, deželi vulkanov na daljnem vzhodu Rusije, bo ob diapozitivih opisal Dominik Skumavec.
- 13. 3.** *"Bralci Radovljiške občine v ogledalu"*
Svoje diplomsko delo, v katerem je raziskovala bralne navade bralcev knjižnic radovljiške občine, bo predstavila Petra Kocjančič.
- 20. 3.** *"Okrasni vrt"*
Tudi domači zelenjavni vrt lahko uredimo v usklajeno celoto. O umetnosti oblikovanja vrtov bo ob diapozitivih predavala mag. Anka Bernard.

22. 3. "Predstavitev kolesarskih potovanj"
Turistična agencija Chebul International vabi na predstavitev letošnjih turističnih kolesarskih potovanj. Video in dia projekcija.
27. 3. "Mandale"
Predstavitev knjige o mandalah in pogovor z avtorico Majo Dolinar bo vodil Andrej Dolinar, pesmi pa bo recitala Januša Avguštin.
15. 3. *Pogovor o knjigah*
Vsak tretji četrtek se srečujemo in pogovarjamo o zanimivih novih in malo manj novih knjigah. Vabljeni!

Otroške prireditve

- četrtni ob 17.00
1. 3. "Pomladna" (Bernarda Gašperčič)
lutkovna igrice za otroke, stare vsaj 3 leta. Gostuje KUD Teater za vse z Jesenic.
8. 3. "Papirnate rože" (Otfried Preussler)
Dišeče rože iz papirja boste ob pravljici izdelovali z Boženo Kolman Finžgar in Jano Finžgar.
15. 3. "Lunino kraljestvo" (Brigita Tornič Milharčič)
Igrico za otroke, stare vsaj 3 leta, so pripravili otroci iz Vrtca Radovljica pod menorstvom vzgojiteljic Marjete Čop in Ane Šoberl.
22. 3. "Slikanje na svilo"
Delavnico za otroke, stare vsaj 6 let, bosta vodili Monika Brinšek in Meta Šilc iz Društva za zdrav osebni razvoj.
29. 3. "Žiga na obisku"
Obiskal nas bo in z nami ustvarjal priljubljeni psiček Žiga, ki nam ga bo predstavila Barbara Vrečko.
- ves mesec *Otroška ilustracija meseca*
V sodelovanju z Galerijo Šivčeva hiša smo pripravili razstavo originalne ilustracije in knjig ilustratorja Rudija SKOČIRJA.
- ves mesec "Osnovna šola Lesce se predstavi"
Razstava likovnih izdelkov učencev OŠ Frana S. Finžgarja Lesce. Razstava bo na ogled v prostorih knjižnic v Radovljici in Lescah.

april 2001

- torkovo večeri vedno ob 19.30
3. 4. "Obrazi Tajske"
Predavanje ob diapozitivih bo avtorica Andreja Jernejčič popestrila z zvočnimi posnetki klasične tajske glasbe in jezika ter s številnimi predmeti iz te azijske države.
10. 4. "Valentin Stanič (1774-1847)"
O pomembnem slovenskem prosvetljencu, prosvetitelju, humanistu, pesniku in alpinistu bo ob diapozitivih predaval dr. Stanko Klinar.
17. 4. "Velika noč na Filipinih"
Deželo temperamentnih ljudi, tisočletnih riževih teras, koralnih vrtov in nenavadnega praznovanja velike noči bosta ob diapozitivih predstavila Tadeja in Matjaž M. Nemanič.

24. 4. *"Prostozidarstvo"*
 Predstavitev knjige o prostozidarstvu in pogovor z avtorjem Tonetom Perčičem bo vodil urednik Aleksander Zorn.
- četrtek, 19. 4. ob 10.30
Pogovor o knjigah
 Vsak tretji četrtek se srečujemo in pogovarjamo o zanimivih novih in malo manj novih knjigah. Vabljeni!

Otroške prireditve

- četrtki
 5. 4. ob 17.00
"Kužki, muce, backi, čarovniki in drugi"
 Vas vabimo Linhartovo dvorano na skupno prireditev 4. Linhartovega gledališkega maratona in Knjižnice A. T. Linharta. Ogledali si boste predstavo "Kako si je kuža iskal prijatelja" (Jana Milčinski) v izvedbi Otroške sekcije KD Bohinjska Bela ter lutkovni igrici "Milli" (Ragnhild Scamell) in "Abrakadabra" (Ingrid in Dieter Schubert) v izvedbi Lutkovnega krožka na OŠ prof. dr. Josipa Plemlja Bled. Vstop je prost!
12. 4. *"Žabec na obisku"*
 Igrico s senčnimi lutkami so pripravile učiteljice iz OŠ Antona Janše v Radovljici.
19. 4. *"Kako stojim, kako sedim, povej ogledalo, se lepo držim?"*
 Pogovor in vaje za boljšo držo naših otrok bo pripravila Nataša Kogovšek.
26. 4. *"Pa tako rad bi bil jezen!"* (Dorothea Lachner)
 Pravljичno uro za otroke, stare vsaj 4 leta, bo pripravila Alenka Potočnik.
- ves mesec
Otroška ilustracija meseca
 V sodelovanju z Galerijo Šivčeva hiša smo pripravili razstavo originalne ilustracije in knjig ilustratorja Marijana Amaliettija.

PIREDITVE OB MEDNARODNIH IN SLOVENSKIH DNEVIH KNJIGE

2. 4. *Mednarodni dan knjig za otroke (2. april)*
 V ponedeljek, 2. aprila, ob 18. uri bo v Knjižnici A. T. Linharta dramska igralka, režiserka in prevajalka Alenka Bole Vrabec brala otrokom in staršem. Vabljeni!
2. 4. *Slovenski knjižni kviz 2001*
 Začetek slovenskega knjižnega kviza "Josip Jurčič in Dolenjska".
- 17.4. – 23.4. *Slovenski dnevi knjige (17. – 21. april)*
 Svetovni dan knjige (23. april)
 Konec januarja se je zaključil že drugi literarni natečaj, ki ga je za slovenske osnovnošolce in srednješolce razpisala založba EL CONDOR iz Radovljice. Prejeli so kar 960 pravljič iz 210 osnovnih in srednjih šol po Sloveniji. Nekaj najbolj uspešnih bomo razstavili v prostorih Knjižnice A. T. Linharta v Radovljici.
- ves mesec
Razstava "V knjigi je zaklad"
 Otroci iz Vrtca Radovljica, enota Radovljica, se predstavljajo z razstavo "V knjigi je zaklad". Razstavljene knjige so bile izdelane v okviru projekta Knjižna vzgoja v vrtcu.

enota Knjižnica Blaža Kumerdeja Bled
marec 2001

- Pravljica za otroke** vsak 3. petek v mesecu ob 17.00
16. 3. "Žiga na obisku"
Obiskal nas bo in z nami ustvarjal priljubljeni psiček Žiga, ki nam ga bo predstavila Barbara Vrečko.
- Blejski večer** vsak 3. petek v mesecu ob 19.30
16. 3. "Zdravljenje z glasom"
Predstavila se nam bo Shirly Roden, vsestranska umetnica, ki prihaja k nam iz Londona, sicer pa njene korenine izhajajo iz Irske in Walesa. Slovenskemu občinstvu se je najprej priljubila na koncertih kot izvrstna izvajalka različnih zvrsti glasbe. V zadnjih nekaj letih se je uveljavila tudi kot predavateljica in terapevtka.. Tokrat nam bo Shirly predstavila metodo zdravljenja s človeškim glasom. Seznanili se bomo z osnovnimi spoznanji o moči naravnega človeškega glasu, poudarek pa bo na praktičnih izkušnjah.
- ves mesec** *Otroška ilustracija meseca*
V sodelovanju z Galerijo Šivčeva hiša smo pripravili razstavo originalne ilustracije in knjig ilustratorja Lucijana Reščiča.
- ves mesec** *"Osnovna šola Lesce se predstavi"*
Razstava likovnih izdelkov učencev OŠ Frana Saleškega Finžgarja Lesce. Razstava bo na ogled v prostorih knjižnic na Bledu in v Zasipu.

april 2001

- Pravljica za otroke** vsak 3. petek v mesecu ob 17.00
20. 4. "Pa tako rad bi bil jezen!" (Dorothea Lachner)
Pravljичno uro za otroke, stare vsaj 4 leta, bo pripravila Alenka Potočnik.
- BLEJSKI VEČER** vsak 3. petek v mesecu ob 19.30
20. 4. "Strupene zdravilne rastline"
V Osnovni šoli Gorje so se v šolskem letu 1999/2000 odločili, da bodo izvedli projekt o strupenih zdravilnih rastlinah. Z objavo na elektronski konferenci in spletnih straneh šole (<http://os-gorje.s5.net/>) so k sodelovanju povabili še svoje vrstnike iz 40 slovenskih šol. Mentorji in učenci so na terenu opazovali in nabirali strupene zdravilne rastline. Pridobljene podatke so sproti vnašali v računalniško bazo in jih izdali v posebni publikaciji. Projekt bodo predstavili učenci in profesorji Milan Rejc, Jerca Šolar in Mira Žemva iz OŠ Gorje.
- 25. 4.** "Pomladni večer z glasbo"
Zaključni koncert mladih glasbenikov blejske občine bodo pripravili učenci glasbene šole Radovljica s svojimi mentorji.
- ves mesec** *Otroška ilustracija meseca*
V sodelovanju z Galerijo Šivčeva hiša smo pripravili razstavo originalne ilustracije in knjig ilustratorke Mojce Cerjak.

ves mesec

"Čim bolj veselo je tvoje srce, tem svetleje sije sonce"
Učenci od 5. do 8. razreda OŠ prof. dr. Josipa Plemlja Bled razstavljajo izdelke, ki so nastali pri krožku vezenja in pri likovni vzgoji.

PRIREDITVE OB MEDNARODNIH IN SLOVENSKIH DNEVIH KNJIGE

2. 4.

Mednarodni dan knjig za otroke (2. april)

V ponedeljek, 2. aprila, ob 17. uri bomo skupaj z založbo EL CONDOR iz Radovljice v čitalnici Knjižnice Blaža Kumerdeja pripravili bralni kotiček za otroke. Otroke in starše vabimo, da s seboj prinesejo svoje najljubše knjige in iz njih preberejo najljubši odlomek. Najbolj prizadevne bo založba EL CONDOR nagradila s knjigami iz svojega knjižnega programa.

2. 4.

Slovenski knjižni kviz 2001

Začetek slovenskega knjižnega kviza "Josip Jurčič in Dolenjska".

17.4. – 23. 4.

Slovenski dnevi knjige (17. – 21. april)

Svetovni dan knjige (23. april)

Konec januarja se je zaključil že drugi literarni natečaj, ki ga je za slovenske osnovnošolce in srednješolce razpisala založba EL CONDOR iz Radovljice. Prejeli so kar 960 pravljič iz 210 osnovnih in srednjih šol po Sloveniji. Nekaj izbranih bomo razstavili v prostorih Knjižnice Blaža Kumerdeja na Bledu.

enota Bohinjska Bistrica

marec 2001

otroške prireditve

7. 3.

vsako 1. in 2. sredo v mesecu ob 17.00

"Pomladna" (Bernarda Gašperčič)

lutkovna igrica za otroke, stare vsaj 3 leta. Gostuje KUD Teater za vse z Jesenic.

14. 3.

"Žiga na obisku"

Obiskal nas bo in z nami ustvarjal priljubljeni psiček Žiga, ki nam ga bo predstavila Barbara Vrečko.

ves mesec

Otroška ilustracija meseca

V sodelovanju z Galerijo Šivčeva hiša smo pripravili razstavo originalne ilustracije in knjig ilustratorke Jelke Reichman.

ves mesec

"Osnovna šola Lesce se predstavi"

Razstava likovnih izdelkov učencev OŠ Frana S. Finžgarja Lesce. Razstava bo na ogled v prostorih knjižnice v Bohinjski Bistrici.

april 2001

Otroške prireditve

4. 4.

vsako 1. in 2. sredo v mesecu ob 17.00

"Miškolin" (Josip Ribičič)

Lutkovna igrica za otroke, stare vsaj 3 leta. Gostuje KD Lutkovno gledališče Jesenice.

11. 4.

"Pa tako rad bi bil jezen!" (Dorothea Lachner)

Pravljlično uro za otroke, stare vsaj 4 leta, bo pripravila Alenka Potočnik.

ves mesec

Otroška ilustracija meseca

V sodelovanju z Galerijo Šivčeva hiša smo pripravili razstavo originalne ilustracije in knjig ilustratorja Petra Abrama.

PIREDITVE OB MEDNARODNIH IN SLOVENSKIH DNEVIH KNJIGE

2. 4. Slovenski knjižni kviz 2001

Začetek slovenskega knjižnega kviza "Josip Jurčič in Dolenjska".

3. 4. Mednarodni dan knjig za otroke (2. april)

V torek, 3. aprila, ob 17. uri bomo v Knjižnici Bohinjska Bistrica pripravili bralni kotichek. Otrokom in staršem bo brala knjižničarka Majda Vojvoda. Vabimo vas, da s seboj prinesete svoje najljubše knjige in iz njih preberete najljubši odlomek.

17.4. – 23. 4. Slovenski dnevi knjige (17. – 21. april)

Svetovni dan knjige (23. april)

Konec januarja se je zaključil že drugi literarni natečaj, ki ga je za slovenske osnovnošolce in srednješolce razpisala založba EL CONDOR iz Radovljice. Prejeli so kar 960 pravljič iz 210 osnovnih in srednjih šol po Sloveniji. Nekaj izbranih bomo razstavili v prostorih Knjižnice Bohinjska Bistrica.

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE PREŽIHOV VORANC

12.3. Urša Podvršič, potopisno predavanje z diapozitivi - "Izrael, Sinaj in delfini"

Izrael, dežela kontrastov, anahronizmov, kozmopolitizma in večnega kulturnega antagonizma, je tudi področje, kjer se srečujejo trije največji monoteistični verski sistemi tega dela sveta. Zgodovinsko gledano pa pomeni območje Bližnjega vzhoda tudi področje, kjer so se porajale vse pomembnejše civilizacije in kulture starega veka. Država Izrael kot središče judovstva in židovskega naroda je obenem tudi področje iz katerega je izšla krščanska religija. Na tem področju koeksistirajo že stoletja strpno ena ob drugi številne krščanske veje kot so armenska, kaldejska, maronitska, aramejska in grška cerkev in številne druge manj pomembne krščanske sekte skupaj z židovsko večino prebivalstva in njihovo, v mnogih vidikih sorodno kulturo. Žal pa je področje Bližnjega vzhoda, predvsem v najnovejši zgodovini, tudi območje permanentnih spopadov in konfliktov med židovskim in krščanskim prebivalstvom na eni strani ter večinskimi Arabci in islamsko kulturo na drugi. Predavanje je bilo osredotočeno na vso to nacionalno in kulturno raznovrstnost tega prostora. Jeruzalem kot sinonim tega kulturnega kozmopolitizma in obenem večnih antagonizmov predstavlja nekakšno iztočnico predavanja. Jericho, Masada, Golanska planota, Mrtvo morje in starodavni rokopisi Kumrana predstavljajo samo nekaj utrinkov tega zanimivega predavanja. Drugi del predavanja pa je bil posvečen naravnim lepotam puščave Negev, gori Sinai, beduinski kulturi Arabcev in seveda enkratnemu ekosistemu koralnih grebenov Rdečega morja. Avtorica predavanja Urša Podvršič, študentka psihologije, je obiskala tudi pomorski biološki

raziskovalni center za preučevanje delfinov v Dolphin Reef-u v Rdečem morju in preučevala psihološke metode zdravljenja s pomočjo teh morskih sesalcev. Potopisno predavanje je spremljala avtentična glasba Bližnjega vzhoda. Potopisno predavanje Urše Podvršič je bilo v ponedeljek 12. marca 2001 ob 18. uri v galerijskem prostoru Knjižnice na Tržaški 47/a.

19.3. Literarno glasbeni recital posvečen pesnici Lilli Novy "*In temni bog pravi: 'Bodi moja!'*", v izvedbi dramske igralka Lenče Ferenčak in glasbenika Lada Jakše

Lenča Ferenčak gledališka in filmska igralka, publicistka, pesnica in prevajalka je bila rojena leta 1941 v Ljubljani. Lenča Ferenčak je diplomirala na AGRFTV v Ljubljani, svojo dramsko igro pa je izpopolnjevala tudi v Londonu, Parizu (Cours Simen), Londonu in Rimu (Accademia d'arte drammatica Silvio d'Annico). Do upokojitve je bila 25 let redna članica ansambla Drame - SNG v Ljubljani. Lenča Ferenčak je veliko gostovala tudi v tujini, kjer je eno izmed njenih zadnjih številnih odmevnih vlog odigrala v Studiobuhne-Villach v Beljaku. Glasbenik in fotograf Lado Jakša je bil rojen 25.9.1947 v Ljubljani. Diplomiral je na ljubljanski Filozofski fakulteti iz umetnostne zgodovine in dobil za diplomsko delo z naslovom "Kult v likovni umetnosti od romantike do fin de siecla" Prešernovo nagrado za študente. Od leta 1981 ima kot skladatelj in umetniški fotograf status samostojnega umetnika. Lado Jakša je imel tudi več kot 40 samostojnih fotografskih razstav v Sloveniji in tujini (Dunaj, New Orleans, Dallas, New York, Parma). Ob avtorski fotografiji se ukvarja predvsem s komponiranjem in izvajanjem lastne glasbe, sinteze jazza, sodobne eksperimentalne glasbe, improvizacije in raznimi večmedijskimi projekti. Izdal je pet samostojnih kompaktnih plošč in je glasbeno sodeloval pri opremi več kot 50 filmskih projektov, ter več kot 100 gledaliških in plesnih predstav v Sloveniji in tujini. Literarno glasbeni recital posvečen slovenski pesnici Lilli Novy v izvedbi dramske igralka Lenče Ferenčak in glasbenika Lada Jakše je bil v ponedeljek 19. marca 2001 ob 18. uri v galerijskem prostoru Knjižnice na Tržaški 47/a v Ljubljani.

2.4. - 5.5. Fotografska razstava Marka Lakoviča - "*Ljudstva gora - Mongolija, Nepal, Pakistan, Indija in Kitajska*".

Fotograf, sociolog, zgodovinar in antropolog Marko Lakovič je bil rojen 10. 4. 1962 v Ljubljani. Avtor tokratne fotografske razstave Marko Lakovič je po študiju sociologije in zgodovine nadaljeval magistrski študij antropologije na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Svoje delo je osredotočil predvsem na problematiko etnonacionalizmov, multietnične koeksistence in problematiko ohranjanja malih etnično-kulturnih skupnosti tega prostora. Na svojih številnih odpravah na odmaknjena gorata področja Srednje Azije, zlasti himalajske regije je avtor raziskoval predvsem na področju Pakistana, Mongolije, Kitajske, Indije in Nepala. Vse omenjene politične skupnosti tega geografskega prostora zaznamujejo izrazita nacionalna trenja, notranje nestabilnosti, konflikti in multietničnost. Kulturna in politična centralizacija moči državitvornih dominantnih etnij, povzroča etnične konflikte ter ogroža obstoj številnih etničnih in kulturnih unikatnih skupnosti, ki izgubljajo svojo identiteto. Posledica te unitarno nacionalistične politike je geopolitična nestabilnost širše regije. Poleg

omenjenih vzrokov obstajajo tudi številni drugi dejavniki, ki ogrožajo obstoj teh etnično in kulturno marginaliziranih skupnosti, kot so kulturna globalizacija, politični interesi velesil, neokolonializem in neživljenske razmejitve političnih tvorb tega prostora. Multikulturnost, regionalizacija in tendence k ohranitvi etnične in kulturne diverzifikacije predstavljajo v zahodnem razvitem svetu ene temeljnih vrednot sobivanja ter nacionalne in etnične tolerance. Žal pa v nerazvitih državah tretjega sveta potekajo diametralno nasprotni družbeni procesi, katerih posledica je žal fizično in kulturno izginotje številnih manjših etničnih skupnosti. Odprtje razstave je glasbeno obogatil Boris Šinigoj na renesančni lutnji. Spremne besede k razstavi je imel France Zupan. Odprtje fotografske razstave Marka Lakoviča je bilo v ponedeljek 2. 4. 2001 ob 18. uri v galerijskem prostoru Knjižnice na Tržaški 47/a. Razstava bo odprta od 2. aprila do 5. maja 2001. Ogled je možen vsak dan od 8. do 19. ure (ob sobotah do 13. ure.). Vljudno vabljeni!

9. 4. Literarni večer s pesnikom Jurijem Marussigom - "Šepetanja korenin" in glasbeni recital akademske kitaristke prof. Alenke Okorn

Pesnik, literat in posvetni delavec Jurij Marussig se že več kot desetletje intenzivno ukvarja s poezijo. V letu 1995 je izdal pesniško zbirko z naslovom Morje. Leta 1999 je pri založbi Karantanija izšla njegova druga pesniška zbirka z naslovom Šepetanja korenin. Poleg tega da veliko nastopa kot literat, povezovalc in organizator kulturnih prireditev se intenzivno ukvarja tudi z ohranjanjem slovenskega ljudskega izročila tako v lingvističnem kot tudi etnološkem oziru. V kratkem bo izšel tudi njegov roman z naslovom Pravljičice za otroke. S svojimi literarnimi prispevki aktivno sodeluje s številnimi likovnimi ustvarjalci, zlasti v Galeriji 19 v Dolskem, kjer deluje kot organizator glasbenih in literarnih večerov. Organiziral je že več kot dvajset dobrodelnih koncertov po večjem delu Slovenije. Literarni večer s pesnikom Jurijem Marussigom in glasbeni recital kitaristke prof. Alenke Okorn je bil v ponedeljek 9. 4. 2001 ob 18. uri v galerijskem prostoru Knjižnice na Tržaški 47/a.

Marko Lakovič

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE BREŽICE

13.2. Lutke v knjižnici

V počastitev slovenskega kulturnega praznika je lutkovno gledališče Zapik iz Ljubljane v torek, 13. februarja izvedlo predstavo slovenskih otroških prstnih iger Ta z drevesa hruške stresa.

24.4. Miselni vzorci

Knjižnica Brežice bo v počastitev slovenskega in svetovnega dneva knjige v torek, 24. aprila priredila predavanje in delavnico s profesorico pedagogike Marijo Gabrijelčič. Naslovna tema *Omogočimo otrokom lažje učenje* je namenjena učencem 6. razredov osnovnih šol občine Brežice. Dopoldne ob 10. uri bodo prireditev obiskali učenci v spremstvu učiteljev, popoldne ob 17. uri pa otroci s starši.

Sabina Strmecki

**Interlending and Document Supply
7th International Conference**

Provisional programme

Monday 1 October 2001

15.00 - 18.00	Registration takes place at National and University Library
19.00	Informal get-together with drinks in local beer cellar

Tuesday 2 October 2001

9.00 - 10.00	Registration and coffee at Conference Centre
10.00 - 10.30	Welcome and introductions
10.30 - 11.15	Keynote address - Graham Cornish
11.15 - 11.30	Break
11.30 - 12.30	Plenary Session 1 • Top performing interlending operations: results of the Australian benchmarking study - Tom Ruthven and Susan Magnay • Publisher's perspective - Lex Lefebvre
12.30 - 13.30	Lunch provided
13.30 - 15.00	Plenary Session 2 - Looking to the future • As the British Library moves E centre stage, what is the future for its document supply services? - Malcolm Smith • The future is now: Canadian libraries implementing the ISO ILL protocol - Gwen Bird • Eastern Europe - OSI
15.00 - 15.30	Refreshments
15.30 - 16.30	Plenary Session 3 - Unmediated ILL • Blurring the edges: optimising options for the end-user - Marian De Saxe • Can a Subsidised Unmediated Ordering (SUMO) service be a substitute for traditional Interlibrary Loan and journal ownership? - Louis Houle
19.00	Reception

Wednesday 3 October 2001

9.00 - 11.00	Plenary Session 4 - ILL in new and emerging democracies • State and outlook of the development of the system of document delivery for remote Russian users - Nadezhda Erokhina • Changing information needs in a transition period in Hungary: satisfying demands from print and electronic sources - Éva Kürti • The influence of the democratic change in narrowing the information gap between the north and south in Malawi: a case of the University of Malawi Libraries - Chrissie Ennie Nampeya • Interlending and document supply activities in the resource-poor academic libraries in Kenya: an imperative for international collaboration - Eric Ndegwa • Document supply in Slovenia: experiences of the Central Technological Library at the University of Ljubljana - Vida Močnik
11.00 - 11.00	Refreshments
11.00 - 13.00	Plenary Session 5 - Monographs • Global document delivery over the Internet - Chris Wright • Digital conversion instead of shipping of books - the Books2u project - Guenter Muehlberger • Ebook publisher
13.00	Lunch provided
14.30 - 17.00	Free for optional library visits - a list of available libraries will be provided
20.00	Musical event

Thursday 4 October 2001

8.30 - 10.30	Parallel Sessions A. 1 Workshop at NUK A. 2 Workshop in Room2 - BLDSC A. 3 - Projects - Electronic Article Supply - making life EASY-er for all Terry Morrow - DocUTrans - Ronald Dekker - Evaluation of an Internet document delivery service - Silvana Mangiaracina et al. - The implementation of ILL in COBISS - Bojan Štok and Bojana Lešnik - The role of collaboration between the British Library and public libraries in the UK in meeting government agendas on life-long learning and social inclusion - Richard Thurlow
10.30 - 11.15	Refreshments
11.15 - 13.00	Parallel Sessions B. 1 Workshop at NUK - OCLC B. 2 - Practical issues - The role of national and international interlibrary loan codes in facilitating co-operation among libraries - Mary E Jackson - European University Institute Library ILL service between printed and e-sources: proposals for co-operation- Carlotta Alpigiano - Repository libraries as interlending centres: providing access through co-operation - Pentti Vattulainen - Accessing documents published in developing countries: publishers, publications, procurement and possibilities - Charles O Omekwu - Resting on our laurels or producing new growth? IFLA vouchers in the 21st Century - Sara Gould B. 3 - National systems - The impact of EIFL direct project on Chancellor College Library of the University of Malawi - Diston Chiweza - Biblioteca National' ILL service: initiatives to enhance interlending - Elisa Soares and Maria Teresa Santa Cruz Lopes - Narrowing the information divide - Solomon Mahapa - The ILL SBN Project - Claudia Parmeggiani
13.00 - 14.30	Lunch - delegates to arrange from list to be provided
14.30 - 16.30	Panel - Debate and Discussion (2 librarians & 2 publishers)
19.30	Conference dinner

Friday 5 October 2001

9.00 - 10.30	Plenary Session 6 - Consortia - Consortial resource sharing: results of the free of charge document delivery agreement within the Gaelic consortium - Heidi Visser - Consortial resource sharing: a new marketplace - Dennis Massie - Back to the future - when resource sharing seemed to work. The rise and fall of a successful consortial resource sharing network - Terry L Weech
10.30 - 11.00	Refreshments
11.00 - 12.00	Concluding Plenary Session - New opportunities for European and global resource sharing - Janet Lees ? - Jenny Raubenheimer
12.00	Closing Session
13.30 →→→	Free

Saturday 6 October

Optional trip to Bled and Postojna. To be booked and paid for with registration.
 The day will conclude with an early evening meal at 17.00 and return to Ljubljana.

NOTE

The official conference language is **English**.

Interlending and Document Supply
7th International Conference
 Ljubljana, Slovenia, 1-5 October 2001

PROVIDING ACCESS THROUGH CO-OPERATION

Jointly organized by
 the IFLA Office for International Lending and
 the National and University Library, Ljubljana

PRIJAVNICA

Osební podatki:	
Ime	Priimek
Institucija	
Delovno mesto	Naziv
Poštni naslov	
Poštna št.	Kraj
Telefon	Telefax
E-pošta	Davčna številka
Podpis	

Kotizacijo v višini 60.000 SIT bomo plačali po prejemu računa.

Sodelavati želim na naslednjih spremljevalnih dogodkih:

cena (SIT)

☐	Družabni večer pred konferenco - 1.oktober	/
☐	Zaključna ekskurzija - 6. oktober V ceno je vključen prevoz, vse vstopnine, vodič in kosilo	12.000
☐	Glasbeni večer - 3. oktober	/

Prijavo oddajte najkasneje do 1. septembra 2001 na naslov:

Narodna in univerzitetna knjižnica
 ILDS
 Turjaška 1
 1000 Ljubljana
 Telefax: (01) 4257-293

Dodatne informacije lahko dobite po elektronski pošti na naslovu **ilds@nuk.uni-lj.si**

Program konference, novosti in obvestila bodo objavljeni na spletni strani konference
<http://www2.arnes.si/~ljnuk4/ilds>

Za tiste, ki potrebujete prenočišče, bodo veljale za rezervacije hotelskih sob **do 31. maja** posebne cene v hotelih Slon, Pri Mraku, M in Union.

SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNA KNJIŽNIČNA DEJAVNOST NA OBMOČJIH (POKRAJINAH) OSREDNJIH OBMOČNIH KNJIŽNIC (1999)

Študentje 2. letnika Filozofske fakultete Oddelka za bibliotekarstvo (mentor: doc. dr. Silva Novljan) so za prikaz splošnoizobraževalne knjižnične dejavnosti na območjih (pokrajinah) osrednjih območnih knjižnic uporabili podatke za izbrane elemente knjižnične dejavnosti, ki jih je zbrala Narodna in univerzitetna knjižnica, Državna matična služba za knjižničarstvo za leto 1999.

1. Legenda elementov knjižnične dejavnosti

IZPOSODEVALIŠČE: Knjižnica ali del knjižnice, ki na določeni lokaciji služi uporabnikom, ne glede na to, ali gre za samostojno knjižnico ali del večje upravne enote. Kraji, kjer ustavlja bibliobus, ne veljajo za izposojevališče, pač pa kot izposojevališče štejemo bibliobus.

KNJIŽNIČNA ZBIRKA: Vse knjižnično gradivo, ki je v lasti knjižnice (sin. knjižnični sklad, knjižnična zaloga,...).

ZAPOSLENI DELAVCI: Vsi, ki delajo v knjižnici v rednem delovnem razmerju za določen oziroma nedoločen čas, s polnim ali skrajšanim delovnim časom. Sem ne spadajo delavci, ki so zaposleni po pogodbi o delu, preko študentskega servisa ali prostovoljci.

PROSTOR: Neto uporabna površina knjižnice, ki je seštevek vseh površin knjižnice, ki so namenjene ali uporabljane za opravljanje knjižnične dejavnosti.

UPRAVNA ENOTA: Vsaka knjižnica ali skupina knjižnic, ki delujejo pod enotnim vodstvom oziroma pod isto upravo, v našem primeru tudi izposojevališče.

RAČUNALNIŠKO DELOVNO MESTO ZA UPORABNIKE: Ustrezno opremljeno delovno mesto (PC, terminal, tiskalnik) kjerkoli v knjižnici, ki je namenjeno izključno uporabnikom knjižnice in s katerega lahko uporabnik opravlja eno ali več naslednjih dejavnosti: uporablja računalniški katalog knjižnice in različne elektronske publikacije, ki so v lasti knjižnice oz. do katerih knjižnica omogoča dostop, se vključuje v medmrežje ali pa uporablja računalnik za druge potrebe (na primer pisanje).

ČLAN: Uporabnik (oseba ali ustanova), ki se včlani v knjižnico, da bi v skladu z njenimi pravili v njenih prostorih ali izven njih uporabljali knjižnično gradivo in storitve knjižnice. Kot člane knjižnice štejemo le tiste vpisane osebe, ki so knjižnico obiskale vsaj enkrat v letu (poročevalskem obdobju) ali so se njenih storitev posluževale na daljavo.

OBISKOVALEC: Vsak uporabnik, ki je obiskal knjižnico, posamezen oddelek ali delovno mesto, da bi si izposodil, vrnil, poiskal ali rezerviral gradivo, podaljšal izposajo ali dobil informacije. Vsakega uporabnika štejemo kot obiskovalca tolikokrat, kolikokrat je obiskal knjižnico (lahko tudi večkrat v enem dnevu). Če je vse postopke opravil na enem mestu naenkrat, je to en obisk. Obiskovalce prireditev, ki jih je organizirala knjižnica, pa prikazuje ločeno.

IZPOSODJA: Posojanje knjižničnega gradiva uporabnikom na dom ali v uporabo v knjižnici. Medknjižnično izposajo beležimo posebej. Enota štetja je fizična enota gradiva.

Vir: NUK, Državna matična služba za knjižničarstvo. Priloga vprašalnika o splošnoizobraževalni knjižnični dejavnosti.

I. SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNA KNJIŽNIČNA DEJAVNOST NA CELJSKEM OBMOČJU (1999)
 Helena Gregorc, Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo

Tabela 1. Elementi knjižnične dejavnosti v številkah

ELEMENTI KNJIŽNICE	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Skupaj
Prebivalci	63.879	22.293	31.419	44.048	39.272	10.685	18.768	16.441	19.420	18.547	17.190	301.962
Izposojevalci lišča	5	4	7	3	7	3	3	9	6	1	3	51
Knjižnična zbirka	351.514	46.048	86.428	130.339	82.105	37.075	55.865	55.789	55.726	48.942	47.913	997.744
Zaposleni	43	4,6	10	15	6,5	4	5	6	4	6	6	110,1
Prostor (skupaj m ²). Od tega:	3.045	415	634	809	827,4	364	322	759	521	479	391	8.566,4
upravne enote	2.299	260	264	658	517	324	149	526	437	479	295	6.208
izposoja lišča	746	155	370	151	310	40	173	233	84	0	96	2.358
Rač. za uporabnike	31	2	4	2	2	1	3	3	3	3	2	56
Člani	12.845	4.167	4.416	7.976	5.686	2.633	3.102	5.237	2.406	4.366	3.091	55.925
Obiskovalci	287.854	29.057	55.827	199.840	38.233	34.498	50.510	29.598	53.942	83.263	40.641	903.263
Izposoja	747.247	65.769	152.875	231.992	105.568	86.849	90.006	66.874	73.918	120.903	78.903	1.820.904

Vir podatkov: NUK, Državna matična služba za knjižničarstvo

Legenda osrednjih knjižnic: 1 Celje II, 2 Slovenske Konjice III, 3 Šmarje III, 4 Velenje III, 5 Žalec III, 6 Hrastnik IV, 7 Laško IV, 8 Mozirje IV, 9 Šentjur IV, 10 Trbovlje IV, 11 Zagorje IV.

I. SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNA KNJIŽNIČNA DEJAVNOST NA CELJSKEM OBMOČJU (1999)

Tabela 2. Povprečja knjižnične dejavnosti na prebivalca

ELEMENTI KNJIŽNICE	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Pokrajina	Država
Št. prebiv. /1 izposojeval.	12.776	5.573	4.488	14.683	5.610	3.562	6.256	1.827	3.237	18.547	5.730	5.921	6.648
Št. enot zbirke	5,50	2,07	2,75	2,96	2,09	3,47	2,98	3,39	2,87	2,64	2,79	3,30	3,60
Št. zaposlenih	0,00067	0,0002	0,00032	0,00034	0,00016	0,00038	0,00027	0,00036	0,0002	0,00032	0,00034	0,00036	0,00042
Št prostora. Od tega:	0,048	0,018	0,020	0,013	0,018	0,034	0,019	0,046	0,024	0,02	0,016	0,029	0,026
upravne enote	0,036	0,008	0,008	0,010	0,010	0,030	0,010	0,032	0,020	0,02	0,010	0,021	/
izposova lišča	0,012	0,007	0,012	0,003	0,008	0,004	0,009	0,014	0,004	0	0,006	0,008	/
Št. rač. za uporabnike	0,0005	0,00009	0,0001	0,00004	0,00005	0,00009	0,00001	0,0002	0,0001	0,0002	0,0001	0,00018	0,00016
Št. članov	0,21	0,19	0,14	0,18	0,14	0,25	0,16	0,40	0,12	0,23	0,18	0,18	0,23
Št. obiskov	4,50	1,30	1,78	4,45	0,97	3,23	2,69	1,80	2,78	4,49	2,36	2,99	3,34
Št. izposoj. enot	11,70	2,95	4,87	5,27	2,69	8,13	4,80	4,08	3,81	6,52	4,59	6,03	8,41

Legenda osrednjih knjižnic: 1 Celje II, 2 Slovenske Konjice III, 3 Šmarje III, 4 Velenje III, 5 Žalec III, 6 Hrastnik IV, 7 Laško IV, 8 Mozirje IV, 9 Šentjur IV, 10 Trbovlje IV, 11 Zagorje IV.

II. SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNA KNJIŽNIČNA DEJAVNOST NA GORIŠKEM OBMOČJU (1999)
Matej Končan, Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo

Tabela 1. Elementi knjižnične dejavnosti v številkah

ELEMENTI KNJIŽNICE	1	2	3	4	Skupaj
Prebivalci	59.720	22.926	20.294	17.159	120.099
Izposojevalna lišča	8	4	3	3	18
Knjižnična zbirka	320.112	95.073	104.548	89.574	609.307
Zaposleni	31	6,98	13	10	60,98
Prostor (skupaj m ²). Od tega:	1.514	743	590	1000	3.847
upravne enote	1.322	600	540	790	3.252
izposojna lišča	192	143	50	210	595
Rač. za uporabnike	8	2	7	3	20
Člani	12.149	6715	4673	3683	27.220
Obiskovalci	194.465	97.318	90.519	57.503	439.805
Izposoja	619.804	251.291	180.328	124.896	1.176.319

Vir podatkov: NUK, Državna matična služba za knjižničarstvo

Legenda osrednjih knjižnic: 1 Nova Gorica II, 2 Ajdovščina III, 3 Tolmin III, 4 Idrija IV

II. SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNA KNJIŽNIČNA DEJAVNOST NA GORIŠKEM OBMOČJU (1999)

Tabela 2. Povprečja knjižnične dejavnosti na prebivalca

ELEMENTI KNJIŽNICE	1	2	3	4	Pokrajina	Država
Št. preb./ 1 izposojev.	7.465	5.731	6.765	5.720	6.672	6.648
Št.enot zbirke	5,40	4,10	5,10	5,20	5,10	3,60
Št. zaposlenih	0,00052	0,00030	0,00064	0,00058	0,00051	0,00042
Št. m ² prostor. Od tega :	0,025	0,032	0,029	0,058	0,032	0,026
upravne enote	0,022	0,026	0,027	0,046	0,027	/
izposova lišča	0,003	0,006	0,002	0,012	0,005	/
Št.rač. za uporabnike	0,00013	0,00009	0,00034	0,00017	0,00017	0,00016
Št. članov	0,20	0,29	0,23	0,21	0,23	0,23
Št. obiskov	3,26	4,24	4,46	3,35	3,66	3,34
Št. izposoj. enot	10,38	10,96	8,89	7,28	9,79	8,41

Legenda osrednjih knjižnic: 1 Nova Gorica II, 2 Ajdovščina III, 3 Tolmin III, 4 Idrija IV

III. SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNA KNJIŽNIČNA DEJAVNOST NA PREKMURSKEM OBMOČJU (1999)
Matej Končan, Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo

1. Elementi knjižnične dejavnosti v številkah

ELEMENTI KNJIŽNICE	1	2	Skupaj
Prebivalci	60.281	26.017	86.298
Izposojeva lišča	18	13	31
Knjižnična zbirka	238.249	99.563	337.812
Zaposleni	18	9	27
Prostor (skup.m ²)	1.405	581	1.986
Od tega: upravne enote	855	424	1279
izposova lišča	550	157	707
Rač. za uporabnike	8	3	11
Člani	15.202	4.821	20.023
Obiskovalci	141.779	47.814	189.593
Izposoja	346.340	102.565	448.905

Vir podatkov: NUK, Državna matična služba za knjižničarstvo

Legenda osrednjih knjižnic: 1 Murska Sobota II, 2 Lendava III

III. SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNA KNJIŽNIČNA DEJAVNOST NA PREKMURSKEM OBMOČJU (1999)

Tabela 2. Povprečja knjižnične dejavnosti na prebivalca

ELEMENTI KNJIŽNICE	1	2	Pokrajina	Država
Št. preb. /1 izposojev.	3,349	2,001	2,784	6,648
Št. enot zbirke	3,90	3,80	3,30	3,60
Št. zaposlenih	0,00030	0,00011	0,00031	0,00042
Št. m ² prostor. Od tega:	0,023	0,012	0,023	0,026
upravne enote	0,014	0,006	0,015	/
izposova lišča	0,009	0,006	0,008	/
Št. rač. za uporabnike	0,00013	0,00011	0,00013	0,00016
Št. članov	0,25	0,18	0,23	0,23
Št. obiskov	2,35	1,83	2,20	3,34
Št. izposoj. enot	5,74	3,94	5,20	8,41

Legenda osrednjih knjižnic: 1 Murska Sobota II, 2 Lendava III

IV. SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNA KNJIŽNIČNA DEJAVNOST NA OBALNOKRAŠKEM OBMOČJU (1999)
Barbara Zlobko, Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo

Tabela 1. Elementi knjižnične dejavnosti v številkah

ELEMENTI KNJIŽNICE	1	2	3	4	5	6	Skupaj
Prebivalci	47.961	20.437	22.975	14.487	14.514	17.161	137.535
Izposojeva lišča	3	4	4	1	1	1	14
Knjižnična zbirka	306.763	91.902	89.140	52.131	40.466	55.213	635.615
Zaposleni	29	10	8	6,5	7	9	69,5
Prostor (skupaj m ²) Od tega:	1.928	657	854	384	175	280	4.278
upravne enote	1.777	465	607	384	175	280	3.688
izposojeva lišča	151	192	247	0	0	0	590
Rač. za uporabnike	8	5	2	1	7	2	25
Člani	10.317	5.082	7.327	1.730	3.641	2.937	31.034
Obiskovalci	143.378	171.870	85.456	54.866	48.510	45.385	549.465
Izposoja	304.430	230.592	155.790	116.310	114.095	83.069	1.004.286

Vir podatkov: NUK, Državna matična služba za knjižničarstvo

Legenda osrednjih knjižnic: 1 Koper II, 2, Postojna III, 3 Sežana III, 4 Ilirska Bistrica IV, 5 Izola IV, 6 Piran IV.

IV. SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNA KNJIŽNIČNA DEJAVNOST NA OBALNOKRAŠKEM OBMOČJU (1999)

Tabela 2. Povprečja knjižnične dejavnosti na prebivalca

ELEMENTI KNJIŽNICE	1	2	3	4	5	6	Pokrajina	Država
Št. preb./1 izposojev.	15.987	5.109	5.744	14.487	14.514	17.161	9.824	6.648
Št. enot zbirke	6,40	4,50	3,88	3,60	2,79	3,22	4,61	3,60
Št. zaposlenih	0,0006	0,0005	0,0002	0,0003	0,0005	0,0004	0,0004	0,00042
Prostor (skupaj m ²)	0,042	0,018	0,037	0,026	0,012	0,016	0,031	0,026
Od tega:								
upravne enote	0,040	0,010	0,025	0,026	0,012	0,016	0,027	/
izposojeva lišča	0,002	0,008	0,012	/	/	/	0,004	/
Št. rač. za uporabnike	0,00017	0,00023	0,00008	0,00007	0,00047	0,00012	0,00017	0,00016
Št. članov	0,21	0,25	0,40	0,12	0,25	0,17	0,23	0,23
Št. obiskov	2,99	8,41	3,72	3,79	3,33	2,65	3,98	3,34
Št. izposoj. enot	6,35	11,27	6,77	8,03	7,85	4,83	7,301	8,41

Legenda osrednjih knjižnic: 1 Koper II, 2, Postojna III, 3 Sežana III, 4 Ilirska Bistrica IV, 5 Izola IV, 6 Piran IV.

V. SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNA KNJIŽNIČNA DEJAVNOST NA GORENJSKEM OBMOČJU (1999)
 Katja Bevk, Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo

Tabela 1. Elementi knjižnične dejavnosti v številkah

ELEMENTI KNJIŽNICE	1	2	3	4	5	Skupaj
Prebivalci	73.009	33.059	34.500	40.415	15.171	194.154
Izposojeva lišča	6	10	14	6	2	38
Knjižnična zbirka	371.065	94.923	125.533	145.985	50.433	787.939
Zaposleni	35	10,5	12	15	5,9	78,4
Prostor (skupaj m ²)	1.959	1.200	1.633	1.025	340	6.157
Od tega: upravne enote	1.664	877	676	609	320	4.146
izposojeva lišča	295	323	957	416	20	2.011
Rač. za uporabnike	11	8	7	5	4	35
Člani	13.582	4.318	5.359	9.151	4.151	36.561
Obiskovalci	199.423	86.981	112.863	102.271	34.814	536.352
Izposoja	559.878	237.858	291.091	322.055	96.386	1.507.268

Vir podatkov: NUK, Državna matična služba za knjižničarstvo

Legenda osrednjih knjižnic: 1 Kranj II, 2 Jesenice III, 3 Radovljica III, 4 Škofja Loka III, 5 Trzin IV.

V. SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNA KNJIŽNIČNA DEJAVNOST NA GORENJSKEM OBMOČJU (1999)

Tabela 2. Povprečja knjižnične dejavnosti na prebivalca

ELEMENTI KNJIŽNICE	1	2	3	4	5	Pokrajina	Država
Št. preb/ izposoj.	12.168	3.306	2.464	6.736	7.585	5.109	6.648
Št. enot zbirke	5,05	3,05	3,63	3,61	3,32	3,70	3,60
Št. zaposlenih	0,00047	0,00033	0,00034	0,00037	0,00038	0,00037	0,00042
Prostor (skupaj m ²) Od tega: upravne enote	0,027	0,038	0,048	0,025	0,022	0,032	0,026
izposojeva lišča	0,004	0,010	0,028	0,010	0,001	0,011	/
Št. rač. za uporabnike	0,00015	0,00026	0,00020	0,00012	0,00026	0,00020	0,00016
Št. članov	0,19	0,14	0,16	0,23	0,27	0,20	0,23
Št. obiskov	2,73	2,80	3,27	2,53	2,29	2,72	3,34
Št. izposoj. enot	7,67	7,66	8,44	7,97	6,35	7,62	8,41

Legenda osrednjih knjižnic: 1 Kranj II, 2 Jesenice III, 3 Radovljica III, 4 Škofja Loka III, 5 Tržič IV.

VI. SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNA KNJIŽNIČNA DEJAVNOST NA KOROŠKEM OBMOČJU (1999)
 Saša Soklič, Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo

Tabela 1. Elementi knjižnične dejavnosti v številkah

ELEMENTI KNJIŽNICE	1	2	3	4	Skupaj
Prebivalci	26.779	21.474	17.100	8.653	74.006
Izposojeva lišča	11	4	5	1	21
Knjižnična zbirka	240.472	50.200	50.223	20.751	361.646
Zaposleni	17	8	4	3	32
Prostor (skupaj m ²)	1.594	1.244	653	319,94	3.810,94
Od tega:					
upravne enote	929	1.060	539	319,94	2.847,94
izposojeva lišča	665	184	114	0	963
Rač. za uporabnike	7	7	6	4	24
Člani	6.571	3.684	2.715	1.461	14.431
Obiskovalci	89.062	97.346	39.840	29.333	255.581
Izposoja	248.590	212.729	84.066	64.803	610.188

Vir podatkov: NUK, Državna matična služba za knjižničarstvo

Legenda osrednjih knjižnic: 1 Ravne na Koroškem II, 2 Slovenj Gradec III, 3 Radlje ob Dravi IV, 4 Dravograd V.

VI. SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNA KNJIŽNIČNA DEJAVNOST NA KOROŠKEM OBMOČJU (1999)

Tabela 2. Povprečja knjižnične dejavnosti na prebivalca

ELEMENTI KNJIŽNICE	1	2	3	4	Pokrajina	Država
Št. Preb./1 izposojev.	2,435	5,368	3,420	8,653	4,969	6,648
Št. enot zbirke	8,98	2,34	2,94	2,40	4,20	3,60
Št. zaposleni	0,00063	0,00037	0,00023	0,00035	0,00043	0,00042
Št. m ² prostor Od tega:	0,060	0,058	0,039	0,037	0,051	0,026
upravne enote	0,035	0,049	0,032	0,037	0,038	/
izposojeva lišča	0,025	0,009	0,007	0	0,013	/
Št. rač. za uporabnike	0,00026	0,00033	0,00035	0,00046	0,00035	0,00016
Št. članov	0,24	0,17	0,16	0,17	0,19	0,23
Št. obiskov	3,33	4,53	2,33	3,39	3,39	3,34
Št. izposoj	9,28	9,91	4,92	7,49	7,90	8,41

Legenda osrednjih knjižnic: 1 Ravne na Koroškem II, 2 Slovenj Gradec III, 3 Radlje ob Dravi IV, 4 Dravograd V.

VII. SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNA KNJIŽNIČNA DEJAVNOST NA ŠTAJERSKEM OBMOČJU (1999)
 Matic Majcen, Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo

Tabela 1. Elementi knjižnične dejavnosti v številkah

ELEMENTI KNJIŽNICE	1	2	3	4	5	Skupaj
Prebivalci	205.113	21.586	33.839	17.703	18.681	296.922
Izposojeva lišča	19	2	4	1	2	28
Knjižnična zbirka	436.550	39.326	100.303	53.004	52.090	681.273
Zaposleni	77	3	12	4,7	5,6	102,3
Prostor (skupaj m ²) Od tega.	3.822	317	760	334,66	625	5.858,66
upravne enote	832	267	560	334,66	560	2.553,66
izposoja lišča	2.990	50	200	-	75	3315
Rač. za uporabnike	39	1	8	5	4	57
Člani	40.651	2.704	7.061	5.861	2.058	58.335
Obiskovalci	499.997	14.238	71.725	14.547	38.619	639.126
Izposoja	1.168.963	36.666	170.376	43.470	109.936	1.529.411

Vir podatkov: Državna matična služba za knjižničarstvo, NUK

Legenda osrednjih knjižnic: 1 Maribor I, 2 Gornja Radgona III, 3 Slovenska Bistrica III,
 4 Lenart IV, 5 Ljutomer IV

VII. SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNA KNJIŽNIČNA DEJAVNOST NA ŠTAJERSKEM OBMOČJU (1999)

Tabela 2. Povprečja knjižnične dejavnosti na prebivalca

ELEMENTI KNJIŽNICE	1	2	3	4	5	Pokrajina	Država
Štev. preb./1 izposoj.	10.795	10.793	8.460	17.703	9.340	10.604	6.648
Knjižnična zbirka	2,13	1,82	2,96	2,99	2,79	2,29	3,60
Zaposleni	0,00038	0,00013	0,00035	0,00027	0,0003	0,00034	0,00042
Prostor (skupaj)Od tega:	0,0186	0,0147	0,0225	0,0189	0,0300	0,0197	0,026
Upravne Enote	0,004	0,012	0,016	0,0189	0,026	0,008	-
izposova lišča	0,014	0,002	0,006	-	0,004	0,011	-
Rač. za uporabnike	0,0002	0,00005	0,0002	0,0003	0,0002	0,0002	0,00016
Člani	0,198	0,125	0,208	0,331	0,110	0,196	0,23
Obiskovalci	2,44	0,66	2,12	0,82	2,07	2,16	3,34
Izposoja	5,7	1,7	5,03	2,46	5,89	5,2	8,41

Legenda osrednjih knjižnic: 1 Maribor I, 2 Gornja Radgona III, 3 Slovenska Bistrica III,
4 Lenart IV, 5 Ljutomer IV

VIII. SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNA KNJIŽNIČNA DEJAVNOST NA OSREDNJEM OBMOČJU SLOVENIJE (1999)
Barbara Škabar, Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo

Tabela 1. Elementi knjižnične dejavnosti v številkah

ELEMENTI KNJIŽNICE	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Skupaj
Prebivalci	58.514	25.676	70.423	85.960	82.687	47.626	51.956	30.129	20.467	15.532	19.111	10.939	519.020
Izposojevališča	6	5	5	6	16	4	7	5	2	3	3	4	66
Knjižnična zbirka	173.831	327.986	172.760	200.972	196.339	154.021	77.206	83.951	88.807	63.607	64.672	42.834	1.646.986
Zaposleni	26,3	71	30	33	28	11	8	11	11	7	11	6	253,3
Prostor (skupaj m ²)	1.714,40	2.682	1.398	1.681	1.689,10	1.379	549	1.462,85	546	320	760	526	14.707,35
upravne enote	494	1.195	481	495	835,6	1.073	271	1.339,65	396	215	660	385	7840,25
izposovališča	1.220,40	1.487	917	1.186	853,5	306	278	123,2	150	105	100	141	6.867,10
Rač. za uporabnike	10	31	11	21	14	6	7	4	4	5	6	2	121
Člani	15.562	29.618	19.448	23.168	23.727	14.591	6.000	6.412	8.695	4.383	4.029	2.250	157.883
Obiskovalci	244.553	663.997	242.231	227.116	328.994	132.599	88.014	116.720	100.283	81.341	74.368	44.477	2.344.693
Izposoja	530.034	1.343.657	747.035	980.528	1.067.423	549.818	233.274	250.224	249.758	181.003	147.214	127.715	6.407.683

Vir podatkov: NUK, Državna matična služba za knjižničarstvo

Legenda osrednjih knjižnic: 1 Knjižnica Bežigrad II, 2 Knjižnica Otona Župančiča II, 3 Knjižnica Jožeta Mazovca II, 4 Knjižnica Šiška II, 5 Knjižnica Prežihov Voranc II, 6. Knjižnica Domžale III, 7 Knjižnica Grosuplje III, 8 Matična knjižnica Kamnik III, 9 Cankarjeva knjižnica Vrhnika IV, 10 Knjižnica Jožeta Udoviča IV, 11 Matična knjižnica dr. Slavko Grum Litija IV, 12 Knjižnica Logatec IV

VIII. SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNA KNJIŽNIČNA DEJAVNOST NA OSREDNJEM OBMOČJU SLOVENIJE (1999)

Tabela 2. Povprečja knjižnične dejavnosti na prebivalca

ELEMENTI KNJIŽNICE	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Pokrajina	Država
Št. prebiv./1 izposoj.	9.752	5.135	14.085	14.327	5.168	11.906	7.422	6.026	10.233	5.177	6.370	2.735	7.864	6.648
Št. enot zbirke	2.97	12,77	2,45	2,34	2,37	3,23	1,48	2,79	4,34	4,09	3,38	3,92	3,17	3,6
Št. zaposlenih	0,00045	0,00277	0,00043	0,00038	0,00034	0,00023	0,00015	0,00037	0,00054	0,00045	0,00058	0,00055	0,00049	0,00042
Št.m ² prostor Od tega:	0,0293	0,10445	0,01985	0,01956	0,02043	0,02896	0,01057	0,04955	0,02668	0,02060	0,03977	0,4809	0,028	0,026
upravne enote	0,00844	0,04654	0,00683	0,00576	0,01011	0,02253	0,00522	0,04446	0,01935	0,01384	0,03454	0,03520	0,015	/
Izposova lišča	0,02086	0,05791	0,01302	0,01380	0,01032	0,00643	0,00535	0,00409	0,00733	0,00676	0,00523	0,01289	0,013	/
Št. rač. za uporabnike	0,00017	0,00121	0,00016	0,00024	0,00017	0,00013	0,00013	0,00013	0,00020	0,00032	0,00031	0,00018	0,00023	0,00016
Št. članov	0,27	0,12	0,28	0,27	0,29	0,31	0,12	0,21	0,42	0,28	0,21	0,21	0,30	0,23
Št. obiskov	4,17939	25,86061	3,43966	2,64211	3,97879	2,78417	1,69401	3,87401	4,89974	5,23699	3,89137	4,06591	4,52	3,34
Št. izposoj.enot	9,05824	52,33124	10,60783	11,40679	12,90920	11,54449	4,48984	8,30509	12,20296	11,65355	7,70310	11,67520	12,35	8,41

Legenda osrednjih knjižnic: 1 Knjižnica Bežigrad II, 2 Knjižnica Otona Župančiča II, 3 Knjižnica Jožeta Mazovca II, 4 Knjižnica Šiška II, 5 Knjižnica Prežihov Voranc II,

6. Knjižnica Domžale III, 7 Knjižnica Grosuplje III, 8 Matična knjižnica Kamnik III, 9 Cankarjeva knjižnica Vrhnika IV, 10 Knjižnica Jožeta Udoviča IV, 11 Matična knjižnica dr. Slavko Grum Litija IV, 12 Knjižnica Logatec IV

IX. SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNA KNJIŽNIČNA DEJAVNOST NA OBMOČJU SP. PODRAVJA (1999)
Saša Soklič, Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo

Tabela 1. Elementi knjižnične dejavnosti v številkah

ELEMENTI KNJIŽNICE	1	2	Skupaj
Prebivalci	68.912	17.743	86.655
Izposojeva lišča	1	1	2
Knjižnična zbirka	249.361	54.957	304.318
Zaposleni	22	5,75	27,75
Prostor (skupajm ²)	1.802	619,5	2421,5
Od tega: upravne enote	1.802	619,5	2421,5
izposojeva lišča	0	0	0
Rač. za uporabnike	11	3	14
Člani	10.141	1.984	12.125
Obiskovalci	168.089	49.764	217.853
Izposoja	552.223	71.683	623.906

Vir podatkov: NUK, Državna matična služba za knjižničarstvo
Legenda osrednjih knjižnic: 1 Ptuj II, 2 Ormož IV.

IX. SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNA KNJIŽNIČNA DEJAVNOST NA OBMOČJU SP. PODRAVJA (1999)

Tabela 2. Povprečja knjižnične dejavnosti na prebivalca

ELEMENTI KNJIŽNICE	1	2	Pokrajina	Država
Št. preb./ 1 izposoj.	68.912	17.743	43.327	6.648
Št. enot zbirke	3,62	3,09	3,40	3,60
Št. zaposlenih	0,00032	0,00032	0,00032	0,00042
Št. m ² prostor Od tega:	0,026	0,035	0,028	0,026
upravne enote	0,026	0,035	0,028	/
Izposojevališča	0	0	0	/
Št. rač. za uporabnike	0,00016	0,00017	0,00016	0,00016
Št. članov	0,15	0,11	0,13	0,23
Št. obiskov	2,44	2,80	2,51	3,34
Št. izposoj. enot	8,01	4,04	6,03	8,41

Legenda osrednjih knjižnic: 1 Ptuj II, 2 Ormož IV.

X. SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNA KNJIŽNIČNA DEJAVNOST NA DOLENJSKEM OBMOČJU (1999)
Monika Žnidarič, Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo

Tabela 1. Elementi knjižnične dejavnosti v številkah

ELEMENTI KNJIŽNICE	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Skupaj
Prebivalci	61.363	24.519	17.188	27.805	18.924	13.363	17.592	18.000	8.205	206.959
Izposojevalci Lišča	8	3	1	2	6	3	3	4	4	34
Knjižnična zbirka	378.245	76.020	59.787	88.267	43.117	41.086	31.937	44.490	25.662	788.611
Zaposleni	37	8	6	12	3.85	3.7	3.25	5.3	3.8	82,9
Prostor (skupaj m ²)	1.375,64	393,6	235	1.053	242	270	227	443	335	4.545
Od tega: upravne enote	1.081,64	363,6	235	1.013	172	200	180	316	228	3.790
izposoja lišča	292	30	/	40	70	70	47	127	107	783
Rač. za uporabnike	13	2	0	6	1	2	0	2	3	29
Člani	18.664	4.016	3.814	7.592	3.824	1.156	3.873	2.860	1.986	47.785
Obiskovalci	363.128	69.578	80.081	115.625	31.877	30.726	48.673	42.465	25.022	807.175
Izposoja	669.630	162.877	168.804	307.821	71.977	81.235	/	88.110	47.676	1.598.130

Vir podatkov: NUK, Državna matična služba za knjižničarstvo

Legenda osrednjih knjižnic: 1 Novo mesto II, 2 Brežice III, 3 Kočevje III, 4 Krško III, 5 Črnomelj IV, 6 Ribnica IV, 7 Sevnica IV, 8 Trebnje IV, 9 Metlika V

X. SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNA KNJIŽNIČNA DEJAVNOST NA DOLENJSKEM OBMOČJU (1999)

Tabela 2. Povprečje knjižnične dejavnosti na prebivalca

ELEMENTI KNJIŽNICE	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Pokrajina	Država
Št. prebiv./litz posojev.	7.670	8.173	17.188	13.902	3.154	4.454	5.864	4.500	2.051	6.087	6.648
Št. enot zbirke	6,18	3,10	3,48	3,17	2,28	3,07	1,82	2,47	3,13	3,81	3,60
Št. zaposlenih	0,0006	0,0003	0,0003	0,0004	0,0002	0,0003	0,0002	0,0003	0,0005	0,0004	0,00042
Št. m ² prostor. Od tega:	0,022	0,016	0,014	0,038	0,013	0,020	0,013	0,025	0,041	0,022	0,026
upravne enote	0,018	0,015	0,014	0,036	0,009	0,015	0,010	0,018	0,040	0,02	/
izposova lišča	0,004	0,001	/	0,002	0,004	0,005	0,003	0,007	0,001	0,004	/
Rač. za uporabnike	0,0002	0,00008	0	0,0002	0,00005	0,0002	0	0,0001	0,0004	0,00014	0,00016
Člani	0,304	0,164	0,222	0,273	0,202	0,086	0,220	0,159	0,242	0,23	0,23
Obiskovalci	5,9	2,8	4,7	4,2	1,7	2,3	2,8	23,6	3,1	3,90	3,34
Izposoja	10,9	6,6	9,8	11,1	3,8	6,1	/	4,9	5,8	7,72	8,41

Legenda osrednjih knjižnic: 1 Novo mesto II, 2 Brežice III, 3 Kočevje III, 4 Krško III, 5 Črnomelj IV, 6 Ribnica IV, 7 Sevnica IV, 8 Trebnje IV, 9 Metlika V

Povprečja splošnoizobraževalne knjižnične dejavnosti na prebivalca na območjih osrednjih območnih knjižnic

ELEMENTI KNJIŽNICE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	Država
Št.preb/ Izposoj.	5,921	6,672	2,976	9,824	5,109	4,969	10,604	7,864	43,327	6,087	6,648
Št. enot zbirke	3,30	5,10	3,30	4,61	3,70	4,20	2,29	3,17	3,40	3,81	3,60
Št. zaposlenih	0,00036	0,00051	0,00031	0,0004	0,00037	0,00043	0,00034	0,00049	0,00032	0,0004	0,00042
Prostor (skupaj m ²)Od tega:	0,029	0,032	0,023	0,031	0,032	0,051	0,020	0,028	0,028	0,022	0,03
Upravne enote	0,021	0,027	0,015	0,027	0,021	0,038	0,008	0,015	0,028	0,02	/
Izposojeva lišča	0,008	0,005	0,008	0,004	0,011	0,013	0,011	0,013	0	0,004	/
Št. rač. za Uporabnike	0,00018	0,00017	0,00013	0,00017	0,00020	0,00035	0,0002	0,00023	0,00016	0,00014	0,00016
Št. članov	0,18	0,23	0,23	0,23	0,20	0,19	0,20	0,30	0,13	0,23	0,23
Št. obiskov	2,99	3,66	2,20	3,98	2,72	3,39	2,16	4,52	2,51	3,90	3,34
Št. izposoj. Enot	6,03	9,79	5,20	7,30	7,62	7,90	5,2	12,35	6,03	7,72	8,41

Legenda območij osrednjih območnih knjižnic: I Celjsko, II Goriško, III Prekmursko, IV Obalno-Kraško, V Gorenjsko, VI. Koroško, VII Štajersko, VIII Osrednjeslovensko, IX Spodnje Podravske, X Dolenjsko